

PENTAGRAM

THEMANNUMMER:
DE TAAL VAN AQUARIUS



Aquarius is de geest
die alles transparant maakt,
die de mens duidelijk maakt
wie hij is, waar hij staat, en
welke ontwikkeling hem wacht.



INHOUD

- 2 HET STERRENBEELD AQUARIUS EN ZIJN ASTROFISCHE BETEKENIS
- 9 DE ZOEKERS
- 10 WANNEER BEGINT HET WATERMANTIJDPERK?
- 16 TERUGBLIK. *Enkele brieven*
- 18 EEN TEKEN IN HET SPOOR VAN DE BROEDERSCHAP
- 24 DE GOTTORF GLOBE
- 30 OVER HET GROTE ONTWAKEN
- 34 400 JAAR ROZENKRUIS
- 41 AQUARIUS – DE WATERDRAGER

26^{STE} JAARGANG NR. 6

NOVEMBER/DECEMBER 2004

HET STERRENBEELD AQUARIUS EN ZIJN ASTROFISISCHE BETEKENIS

De wijsheid der sterren... Wie inzicht heeft in de uitwerking ervan op het bewustzijn van de mensheid, heeft een magische sleutel in handen, waarmee hij een deur kan openen en een nieuw leven binnengaan.

Maar er ligt een wereld van verschil tussen de studie van het individuele lot van personen aan de hand van de geboortehoroscoop enerzijds en anderzijds het grootse verband leren schouwen tussen de energieën die het universum leiden en doorkruisen. Energieën die de ontwikkeling van de mensheid *in bevrijdende zin* stimuleren. Bevrijding waarvan, vraagt u? Van zwaarte, van moeite en verdriet, van zorg, van beperktheid, jaloersheid en zelfzucht. Dat kán, als de mens maar het juiste uitgangspunt, het goddelijke principe in zichzelf vindt – dat hem verbindt met het grote leven van de zonne-macros. De energieën van de Watermanperiode kunnen daarbij op bijzondere wijze behulpzaam zijn.

De sleutel tot dit heerlijke leven bevindt zich op het niveau van de ziel. Daarom kan *astrologie* – die immers uitgaat van het persoonlijkheidsleven – in dit opzicht niets toevoegen. Integendeel: een mens die op basis van de nieuwe ziel binnengaat in een groep, die zich kenmerkt door eenheid op een ander vlak, breekt vrij uit het web van

zijn persoonlijke horoscoop. Hoe verder hij de weg van zielenontwikkeling gaat, hoe onnauwkeuriger zijn horoscoop zal worden. Want hij wordt op een nieuwe manier door de sterrenenergieën beïnvloed; het is een andere vibratie die hem aanraakt.

DRIE NIVEAUS VAN KOSMISCHE ENERGIE

Als levensgolf is de mensheid één met het universum. Zij is een levende cel in het lichaam van de al-openbaring; de mensheid bevindt zich in een brandpunt van machtige energieën uit de kosmos. Deze energieën komen vanuit drie niveaus tot de mensheid: vanuit ons eigen zonnestelsel met zijn planeten, vanuit de dierenriem met zijn twaalf grote sterrentekens en vanuit bepaalde grote constellaties. Daarnaast wordt de mensheid geleid de specifieke sfeer van de aarde, en de aardse invloeden. Het zijn allemaal verschillende vibratieniveaus, met elk bepaalde eigenschappen die de ontwikkeling van de mensheid begeleiden.

DE DIERENRIEM, VENSTER NAAR HET UNIVERSUM

In de huidige ontwikkeling van de mensheid beïnvloeden de energieën vanuit de dierenriem de aarde. Zij knopen in eerste instantie aan bij de zielenstaat van de mens. Want daar, op dat vlak, ligt de

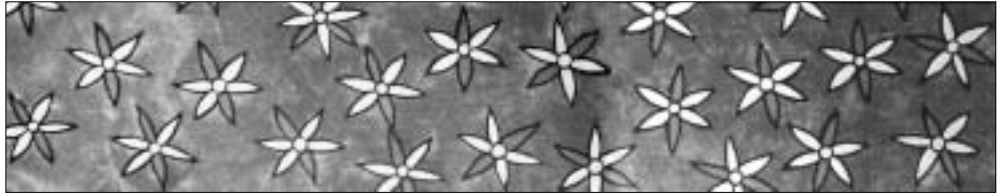
De bazuinstoot, de Fama die de mens opwekt tot een leven uit een nieuwe bezieling. Afbeelding uit het handschrift *Commentaren op de Apocalyps en het einde der wereld*, van Béatus de Liebana. Midden XI^e eeuw. Parijs, Nationale Bibliotheek.



taak: ontdoe je van de inkapseling van de aardse persoonlijkheid en laat een nieuwe, universele zielenstaat ontwaken!

De twaalf sterrenbeelden van onze dierenriem zijn zelf ontvangers van vele energiestromen uit de macrokosmos. Samen met de energie van elk sterrenbeeld bereiken zij dan ons zonnestelsel

en doen op hun reis ook de aarde aan, een minuscuul stofje in een oneindige ruimte. Maar voor ons is het van het grootste belang: want op de boventonen ervan komen de drie machtige levensbegeerselen van de komende tijden tot ons, die we vaak gelijkstellen met Uranus, Neptunus en Pluto. Zo vormt de dieren-



riem ons 'venster' tot het universum. En de mens kan dit venster naar twee richtingen openen: óf naar de driedimensionale stoffelijke wereld waarin wij nu leven, óf naar het kosmische gebied waarin de gevallen mensheid thuishoort en waarnaar zij weer zal terugkeren. De 'magneetschakelaar' voor het kiezen van de richting ligt in de mens zelf verborgen.

STERRENJAREN

Het lentepunt van de zon maakt een retrograde (teruglopende) beweging van ongeveer 26.000 jaar. De aarde en de mensheid zijn daardoor onderhevig aan periodiek veranderende invloeden van de dierenriem. Thans bevindt het lentepunt zich bij de overgang tussen Pisces en Aquarius, tussen het teken Vissen en het teken Waterman. En dat betekent dat de mensheid op de drempel van een nieuwe periode staat: het Aquariustijdperk.

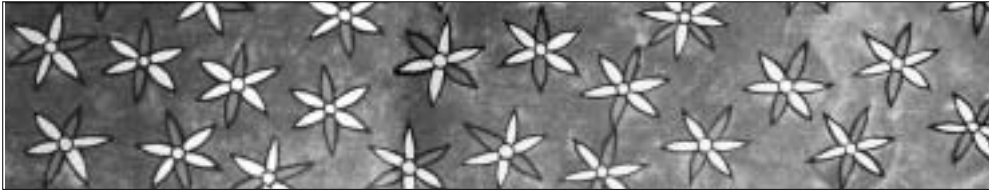
Elke nieuwe periode opent een nieuwe deur, waardoor de mens de vrijheid van de oorspronkelijke levensstaat binnen kan gaan. Ook deze keer, bij het begin van de Watermanperiode, heeft hij de keus: bied ik de ziel de vrijheid of blijf ik mij aan deze wereld vastklampen? Iedere individu wordt voor deze vraag gesteld, of hij zich ervan bewust is of niet; niemand kan zich aan de kosmische stralingen onttrekken. Zij werken op alles en iedereen in en op dit kruispunt van tijdperken is er een keuze mogelijk: opgaan in een grootse nieuwe ontwikkeling, meebewegen met de krachten die de oorspronkelijke kos-

mos bewegen of weer meegaan in een ontwikkeling van de aarde, die een hele periode zal beslaan. De dierenriem biedt zo een opening naar de lichtbaan tot het nieuwe leven – en anders blijft hij het ondoordringbare tralievenster van deze natuur.

DE INVLOEDEN VAN AQUARIUS

De twaalf tekens van de dierenriem zijn ingedeeld volgens de vier elementen: aarde, water, lucht en vuur. Aquarius is een luchtteken en haar invloed vind je dus voornamelijk werkzaam in de *ethergebieden* van ons zonnestelsel. Wie, zoals de rozenkruisers, het zonnestelsel ziet als één van leven kloppend systeem, weet dat de ethersfeer van dit 'zonneliichaam' ál de etherlichamen van alle wezens en levensgolven draagt. En dat etherveld, op zijn beurt, wordt gedragen en doortrild door de Christusgeest, die de aarde op positieve wijze in dit veld wil optrekken.

Nu de zon door zijn teruglopende beweging het teken Aquarius zal binnentrekken, zullen die etherische gebieden elektrischer worden. De Waterman maakt daar nieuwe energie vrij en doet een invloed gelden die van het stoffelijke losmaakt. Meer en meer zal het menselijke leven zich gaan afspelen in het etherisch gebied. De mensen zullen zich – noodgedwongen – terugtrekken uit de stof en bewust kunnen worden, waarnemen en handelen in dit etherische gebied. Een voorbeeld: de mobiele telefoon. Ieder die bel-



lend over straat loopt, is met zijn bewustzijn geconcentreerd in de virtuele atmosfeer waarin het gesprek zich afspeelt, en neemt om zich heen nauwelijks waar, tenzij er acuut gevaar dreigt.

Dit een uiterst belangrijk proces. Nu gaat het erom: op welke wijze gaat dit gebeuren? De etherische bewustwording houdt ook in een bewuste omgang met de denkstof, de weerspiegelende ether. Deze vormt de basis voor het denkvermogen. In de huidige sfeer van de mensheid wordt voornamelijk het twee-polige (bipolaire) logische denken ontwikkeld. In de Rozenkruisers Cosmologie van Max Heindel wordt dit *de sfeer van de concrete gedachte* genoemd.

Het scheppende denkvermogen dat kan bestaan in *de sfeer van de abstracte gedachte* hoort bij het bewuste zielenleven. Dit ontwikkelt zich als het zonnelven in de mens gaat leven, want het werkelijke denkvermogen is het lichaam van de ziel. Beter is het om te zeggen dat nieuwe ziel en nieuw denkvermogen zich samen ontwikkelen, en niet los van elkaar denkbaar zijn. En juist deze ontwikkeling nu wordt bijzonder gestimuleerd door de speciale energieën die via Aquarius de mensheid bereiken. De vier bekende ethers worden, voor de nieuwe ziel, op ongekend krachtige wijze gezuiverd en de vijfde ether, de vuurether, breekt door en maakt de verbinding vrij voor de levende ziel om zich met de geestkracht te verbinden.

Maar ook nu al bevordert Waterman de ontwikkeling van het denkvermogen

en alle ermee verbonden activiteiten. Ongekende wetenschappelijke ontdekkingen dienen zich aan, terwijl ook de werkelijk verstandige, onbaatzuchtige liefde voor de medemens krachtig wordt gestimuleerd.

AUTOMATISCHE VERLOSSING DOOR BEVRIJDING VAN DE STOF?

Veel zoekers die zich nu bezighouden met het Watermantijdperk zien in de tendens van het 'ijler' worden van de materie de al lang verwachte bevrijding en verlossing die door Aquarius als het ware automatisch wordt meegeleverd. Maar dit is niet het geval. Net zo min als het Vissentijdperk, ondanks het verschijnen van de Christus in de aardeatmosfeer, tot de bevrijding van de mensheid leidde. Integendeel. Om dit te begrijpen is het noodzakelijk de activiteit van de planeten nader te bezien.

De energieën van ieder dierenriemtijdperk manifesteren zich o.a. door de activiteit van de planeten. De vijf zichtbare planeten van ons zonnestelsel (behalve de aarde Mercurius, Venus, Mars, Jupiter en Saturnus), belichamen elk bepaalde energieën, die de ontwikkeling van de persoonlijkheid en in hun hogere octaaf de ontwikkeling van de ziel stimuleren.¹

Achter Saturnus, die ook 'wachter op de drempel' genoemd wordt, bevinden zich de drie transsaturnische planeten Uranus, Neptunus en Pluto, die pas in de moderne tijd werden ontdekt² en die worden vereenzelvigd met het instralen van geheel nieuwe hoedanigheden. Zij wor-



den ook mysterieplaneten genoemd. Zij zijn actief op het niveau van de geest en ontwikkelen de drie hogere vermogens van de mens: verbeeldingskracht, inspiratie en intuïtie.

Recentelijk werden nog enkele kleine planeten ontdekt: Chiron³, die de bemiddelaar of sleutel van Uranus genoemd wordt omdat hij een langgerekte baan om de zon beschrijft en de banen van Saturnus en Uranus kruist. De sleutel tot Neptunus is Pholus⁴. Ook hij beschrijft een langgerekte baan om de zon en raakt de banen van Saturnus en Neptunus.

DE INVLOED VAN DE MYSTERIEPLANETEN IN HET WATERMANTIJDPERK

Buiten vibraties die op de persoonlijkheid inwerken, brengen de zichtbare planeten ook energieën voort met een hoger trillingsgetal, die op een ander vibratieniveau op de mensheid inwerken. Dit geldt in het bijzonder voor de drie mysterieplaneten.

Iedere periode kent zijn eigen planeetinvloeden, waaruit noodzakelijkerwijs steeds een nieuwe opdracht de mensheid bereikt die de 'tijdgeest' bepaalt.

In het Vissentijdperk speelt Mars tot op heden een belangrijke rol. «*De energie van de planeet Mars hoort tot onze tijd en gaat samen met het Vissenteken. Wij moeten strijden... In combinatie met het teken van de doordringing (Vis) gaat het om een gevecht om de waarheid.*»⁵

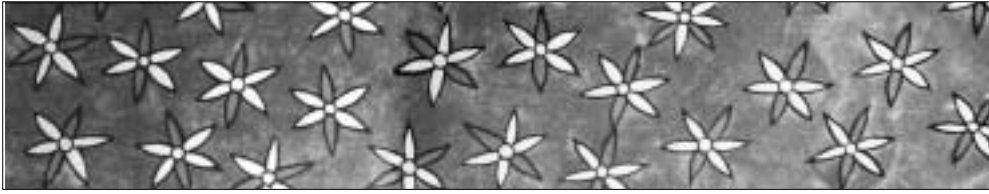
De Marsenergie heeft een dynamische uitwerking en stimuleert de levenskrach-

tige handelingsenergie van de mens. Mars zou de helper kunnen zijn die de Christusimpuls, die aan het begin van het Vissentijdperk ingestraald werd, omzet in bevrijdende handeling. Maar hoeveel mensen hebben deze hulp gebruikt zoals zij bedoeld was? Als wij terugblikken op de laatste 2000 jaar dan zien wij vooral de negatieve uitwerkingen van Mars: conflict, oorlog en vernietiging; het bevrijdend aspect werd omgezet in zijn tegendeel, en slechts relatief kleine groepen of individuen stapten in de positieve ontwikkeling.

Aquarius heeft buiten het Vissentijdperk andere helpers. Jupiter, de planeet van goedheid en begrip, zal de negatieve aspecten van de Marsenergie temperen en aan het begin van het Watermantijdperk meer en meer heersend worden. Dat leidt tot verreikende gevolgen voor de samenleving en de wereldvrede. Jupiter helpt de mens het doel van Aquarius te naderen: de ontwikkeling van een nieuw groepsbewustzijn, dat uitgaat van 'harmony and understanding' (Hair – The Musical). Dat zijn aspecten van bewust zielenleven. In de laatste fase van het Watermantijdperk zal Venus een overheersende rol gaan spelen en de energieën van de universele liefde tot een nog ongekende openbaring voeren.

URANUS

Nog een helper van Aquarius is Uranus. Deze is ook met Mars verwant en belichaamt de hogere octaven van de



Mercuriuskracht. Mercurius beïnvloedt het intellect en creëert geestelijke elasticiteit. Uranus doordringt groepen mensen met zijn elektriserende en dynamische impulsen en veroorzaakt geestelijke revoluties die leiden tot grote veranderingen. In de individuele mens verfijnt Uranus de waarneming tot innerlijk schouwen, verbeeldingskracht, of ook tot helderziendheid.

Uranus is de eerste van de drie mysterieplaneten, die in het Watermantijdperk de esoterische *planeetregenten* verbeelden. Hij is de vader van de goden, het begin, en de schepper van een nieuw pad. Tegelijkertijd is Uranus, zoals elke onderzoeker van de esoterie kan weten, een hoger symbool voor Christus. Deze is dan niet meer het lam dat de zonde van de wereld draagt en ook niet meer de visser van mensen. Hij is de universele, lichtende liefdekracht, de zuivere kosmische al-vibratie.⁶

NEPTUNUS

Neptunus, de tweede mysterieplaneet, werkt met de kracht van de inspiratie. De Neptunuskracht openbaart de geestelijke gestalte van de nieuwe mens door zijn scheppende vermogens: door de bewuste verbinding met de geestvonk worden universele ideeën voortgebracht. Neptunus stimuleert het geestelijk horen en ontwikkelt in de mens het gevoel voor collectieve verbanden. Neptunus straalt dus de energie uit voor de activering van het groepsbewustzijn, gebaseerd op de nieuwe ziel.

PLUTO

Pluto ten slotte, de derde mysterieplaneet, belichaamt de energie van de intuïtie en steunt de ontwikkeling van de geestelijke wil in de mens. Ook wordt er de wil tot handelen mee bedoeld en het vermogen, intuïtief het juiste op het juiste moment te doen. Dit is een magisch vermogen dat op de directe verbinding met de Monade, het geestelijke principe in de mens, teruggevoerd kan worden. Als Pluto in onze belevingsfeer komt, kan dat alleen als de mens de idee van *transfiguratie* omarmt, en begrijpt. Pluto stuwt tot fundamentele herstructurering. Leven en levenshouding worden dan totaal herzien. Wie de kracht van de derde mysterieplaneet bewust ondergaat, heeft de nieuwe structuur *staan*, heeft in principe de bevrijde geest-zielenmens gerealiseerd.

Waar Neptunus de richting van ons spirituele leven *aanwijst* en de geestelijke inspiratie ervoor aanvoert, zal Pluto dit nieuwe leren *bewijzen*. Pluto heerst, waar wij als persoonlijkheid niet meer komen. Niet voor niets is hij de god van het ongeziene! Hij biedt de mensheid de kans het onvoorstelbare te realiseren. Uit de begrenzingen en gevangenschap van het stoffelijke op te staan, tot opstanding door te breken, en bewoner van het zonnestelsel te worden. Omgekeerd is hij de vernietiger: wat op dit niveau onzuiver bestaat, wordt door deze mysterieuze planeet met kracht verbroken.



DE DONKERE KANT VAN DE MYSTERIEPLANETEN

Daarom brengen de esoterische planeetregenten van Aquarius geen verlossing als hun energie aardegericht, ikgegericht wordt gebruikt. Uranus leidt de mensen die negatief op zijn energie reageren naar extase en bandeloze toestanden. Neptunus veroorzaakt bij negatieve reacties illusie en het oplossen van het bewustzijn in de 'grote wateren' van de etherische wereld. Ten slotte leidt de Pluto-energie in het negatieve geval tot (zelf)destructie en tot plotselinge radicaliteit. Ongeremde seksuele vrijheid (Uranus), misbruik van verdovende middelen (Neptunus) en toenemende radicaliteit (Pluto) die in de jaren '60 begonnen, hebben op tal van plaatsen schrikwekkende proporties gekregen en kunnen onder de negatieve reacties op de toenemende activiteit van de mysterieplaneten gerangschikt worden.

AQUARIUS, DE GROTE DIENAAR

Uit deze korte uiteenzetting over de astrofische verbanden die in Aquarius een rol spelen, wordt al één ding duidelijk: de inspanningen van de goddelijke krachten om de mensheid te helpen worden door oneindige liefde en geduld gedragen. Enorme energieën worden gestimuleerd om de gevallen mens en schepping weer naar de oorspronkelijke evolutiekromme terug te voeren. De stoffelijke gevangenis wordt opgebroken en de daarin vastge-

houden levensgolven bevrijd. Deze inspanningen worden voor iedere individuele mens ook gedaan. Zij stimuleren elk van ons tot een beslissing. Het Aquariusbewustzijn stijgt boven de persoonlijkheid uit. De Aquariusstraling uit zich in groepsactiviteiten en groepswork in geestelijke zin. Deze heeft een bindende werking, gebaseerd op de ziel, die ademt uit de goddelijke geest.

De wet van de groep is *dienen*. Dat is de boodschap van Aquarius! Wij zien een man die een tot de rand gevulde kruik met water op zijn schouder draagt. Dit water giet hij over allen en alles uit: zonder voorbehoud, in oneindige liefde en zonder dat dit water ooit opdraakt. Deze dienstbaarheid is scheppend en is de werkelijke natuur van de vernieuwde, goddelijke mensenziel.

LITERATUUR:

Rijckenborgh, J. van, *Dei Gloria Intacta*, Rozekruis Pers, Haarlem, 3e druk 1991.
Gorissen, Gisela, *Astrosophie des Tierkreises und der Planeten*. Urachhaus, Stuttgart 2001.
Zie voor Chiron en Pholus:
www.astro.com/astrology/in.chiron.e.htm.

NOTEN

- (1) Rijckenborgh, J. van, *Dei Gloria Intacta*. Rozekruis Pers, Haarlem 1946, blz. 138.
- (2) Uranus 1781, Neptunus 1846 en Pluto 1930.
- (3) Chiron in 1977 ontdekt, omlooptijd 50 jaar.
- (4) Pholus in 1992 ontdekt, omlooptijd 92 jaar.
- (5) Gorissen, Gisela, *Astrosophie*. 2001, Urachhaus, blz. 43.

DE ZOEKERS

*De nevel zeeg, de nacht was reeds gezonken,
lantarens bloeide' als bleeke bloeme' omhoog.
Ik hoorde stil, onzichtbre stappen klonken, –
of daar een mensch traag door de nachtmist toog.*

*En 't werd een duister beeld door dichte dampen
van menigvoudig, schouder-buigend leed,
dat langzaam voorttrok, opdook bij de lampen,
één oogwenk grijs, dan weer in mist vergeleed.*

*De zoekers zijn 't. Moe en alleengelaten,
als de anderen slapen in hun veilig thuis,
volgen zij rustloos door de leege straten
hun droombeeld van 't verloren vaderhuis.*

*Hun stappen klinken somber door de nachten,
dof uit de damp, langs 't donker-gapend raam, –
diep in mijn hart dat vol is van verwachten,
weeklaagt die klank, met mijn verlangen saam.*

Uit: P. N. van Eyck, *Uitzichten*. Bussum, 1912



WANNEER BEGINT HET WATERMANTIJDPERK?

Sinds het begin van de 20^e eeuw, en heel duidelijk sinds 1968, ontvangt de mensheid krachtige geestelijke impulsen die aan het sterrenbeeld Aquarius (Waterman) worden toegeschreven. Deze impulsen tonen zich als:

- *ontbinding van overgeleverde normen en waarden*
- *ontbinding van hiërarchische en autoritaire structuren*
- *bewustwording van fijnstoffelijke, esoterische en spirituele realiteit*
- *ontmaskering van schijnwaarheden.*

Wie voor deze impulsen ontvankelijk is, ondervindt heel concreet dat wij in een tijd van geestelijke omwenteling leven. Dikwijls wordt daaruit de conclusie getrokken dat wij het Vissentijdperk thans al achter ons hebben gelaten en in het Aquariustijdperk zijn binnengegaan. Als men echter verschillende bronnen onderzoekt om een antwoord te krijgen op de vraag wanneer het Watermantijdperk werkelijk begint of is begonnen, dan blijken er grote verschillen te zijn.

Waar ligt dat aan? Is het niet zo dat een nieuw tijdperk begint als het lentepunt van de zon bij zijn (schijnbaar) retrograde



<i>Tijdperk</i>	International Astronomical Union (1)	Jan van Rijckenborgh (2)	Siderische dierenriem (3)	Rudolf Steiner (4)
voor Christus				
<i>begin Stier</i>	4490	4572	4105	2907
<i>duur in jaren</i>	2644	2160	2160	2160
<i>begin Ram</i>	1846	2412	1945	747
<i>duur in jaren</i>	1781	2160	2160	2160
na Christus				
<i>begin Vissen</i>	65	252	215	1414
<i>duur in jaren</i>	2666	2160	2160	2160
<i>begin Waterman</i>	2601	1909	2375	3574
<i>duur in jaren</i>	1740	2160	2160	2160

beweging over de ecliptica, van het ene dierenriemteken naar het volgende gaat? Dat zou toch ondubbelzinnig gesteld kunnen worden?

In principe is dat zo, maar bij de beantwoording van deze vraag komt het aan op het standpunt dat ingenomen wordt, zoals wij hierna zullen zien. e berekeningen van de IAU over de duur van de verschillende tijdsbestekken in de dierenriem baseren zich op de projectie van de fysieke sterrenbeelden op de ecliptica uit 1928. De 12 zichtbare sterrenbeelden van de dierenriem zijn aan het hemelgewelf grote sectoren en als deze geprojecteerd worden op de hemelequator beslaan zij daarom ook grote gebieden. De IAU onderscheidt zo de tijdsduur van de verschillende perioden. Beschouwd vanuit het standpunt van de beeldendierenriem begint het Watermantijdperk pas in het jaar 2601 n. C. Dit is echter ook niet precies, want de sterrenbeelden Vissen en Waterman overlappen elkaar. Op de genoemde hemelequator zien we daarom een gebied waar zowel het 'einde' van het sterrenbeeld Vis-

sen als ook het 'begin' van het sterrenbeeld Waterman geprojecteerd wordt.

HET ASTROLOGISCHE DIERENRIEMTEKEN

Men krijgt een ander beeld als men uitgaat van de siderische (astrologische) tekens van de dierenriem. Volgens deze benadering wordt de hemelequator in 12 stukken van elk 30 graden ingedeeld. Ervan uitgaande dat het hoogtepunt van de werkzaamheid van een sterrenperiode in het midden ervan ligt, worden de grenzen van elk tijdperk met 1080 jaar naar voren en naar achter verlegd. Als geometrisch referentiepunt, volgens het oude Babylonische systeem, dient het oog van de Stier (aldebaran alpha). Volgens deze opvatting duurt de Watermanperiode 2160 jaar en begint in 2375 n. C.

In de astrologie kijkt men niet naar de sterrenbeelden zoals zij verschijnen, maar naar geometrisch bepaalde sectoren, waarvan elk door een bepaald sterrenbeeld beïnvloed wordt. Men neemt als uitgangspunt de constellaties in het jaar 0, zoals die tij-

Impressie van Pluto-Charon, verloren in de uiterste grenzen van de ruimte. Ijskristallen en materie vormen een bar landschap. © Don Davis



dens de geboorte van Christus te zien waren. Het astrologische teken van de dierenriem heeft betrekking op het persoonlijke zielenleven van de mens.

Men gaat ervan uit dat de geboorte van Christus voor de mensheid van de na-Atlantische periode de essentiële zienvormende impuls is. Daarom geldt de constellatie van dat moment astrologisch voor het gehele na-Atlantische tijdperk. Met de ecliptica wordt de cirkel om de hemel die de zon in een jaar schijnt te doorlopen bedoeld, de aardbaan. De aardequator staat in een hoek van 23,5 graad scheef op de ecliptica, de hemelequator.

De dierenriem en de dierenriemtekens stemmen dus wat betreft de begrenzing van de sectoren naar rechts en links niet overeen. Verder is de positie van de sterrenconstellaties niet dezelfde, want sinds de tijd van de geboorte van Christus zijn de sterrenbeelden intussen één teken naar achteren geschoven. Men houdt zich in de astrologie echter vast aan de constellatie van het jaar nul. Zonder nu verder dieper in te gaan op de astronomische en astrologische achtergronden, richten wij ons tot twee uitspraken, van J. van Rijckenborgh en Rudolf Steiner.

1666 JAAR VERLOREN?

Volgens J. van Rijckenborgh zijn de invloeden van het Watermantijdperk al sinds het begin van de 20^e eeuw merkbaar. Hij zegt daarover in 1966: *«Reeds eerder werd uw aandacht gevestigd op het feit dat in steeds toenemende mate, in steeds sneller*

zich voltrekkend tempo [...] zich in heel het doen en laten van de mens een duidelijke verandering van psychische aard openbaart. [...] Wij menen dat deze verandering haar aanvangsloop heeft genomen bij het begin van deze eeuw en, eerst nauwelijks merkbaar, doch nu, vooral gedurende de laatste tien jaren, steeds duidelijker om zich heengrijpt.» Rudolf Steiner stelt het begin op het jaar 3574. Het verschil van 1666 jaar lijkt raadselachtig en tegenstrijdig.

Om dit raadsel op te lossen, moeten wij niet naar de hemel kijken, maar onze blik op de mensheid richten. Wanneer begint de mens te bestaan? Bij de verwekking? Bij de eerste beweging in het moederlichaam? Bij het gereedmaken van de geboorteakte? Bij de doop? Of is hij pas echt in de wereld als hij als volwassene een 'volwaardig' lid van de maatschappij is? Het hangt van het ingenomen standpunt af. Dit geldt ook voor de definitie van het dierenriemtijdperk.

De mens reageert op verschillende niveaus van verstoffelijking op kosmische impulsen. Daarbij voert de weg van boven (geest) naar beneden (stof).

Volgens Rudolf Steiner begon het na-Atlantische tijdperk na de ijstijd van ca. 100.000 jaar geleden en zal deze tot de volgende ijstijd duren. Alles wat de mens beweegt, begint in de geest. Een geestelijke impuls zoals de Aquariusimpuls wordt ingestraald in de mensheid en manifesteert zich vervolgens als idee in het collectieve menselijke veld.

Een nieuw idee dringt aanvankelijk niet geheel in de stof door. De idee is om te beginnen relatief abstract, nog niet emotio-

Het zachte licht van de mysterieplaneten doordringt de beperkingen, verbeeld door Saturnus. De nevels van het Vissentijdperk trekken op...



neel beladen en nog niet in overeenstemming met het handelingsleven van de mensheid. In dit stadium wordt over de idee nagedacht, gesproken en geschreven. Zij is echter nog ver verwijderd van realiteit. Bovendien is het zo dat de gevoeligheid voor ideeën bij de mensen individueel bepaald is, afhankelijk van de individuele ervaringen en de vorming en polarisatie van de fijnstoffelijke lichamen. Pioniers vangen deze nieuwe geestelijke impulsen als ideeën op en geven deze aan anderen door. En er zijn mensen die met grote vertraging op een idee reageren, omdat hun denken en voelen nog geheel verbonden zijn met de oude tijd.

DE ZIEL BRENGT LEVEN IN DE IDEE

Als de idee door de tijd heen sterk genoeg geworden is, ook omdat veel mensen erover nagedacht, gesproken en geschreven hebben, komt zij op het zielenniveau tot uitdrukking. Dit stadium van de oorspronkelijke geestelijke impuls is het volgende in de richting van de verstoffelijking. De mens maakt zich de idee eigen. Hij bezielt haar en vervult haar met leven. De idee wordt met gevoel en emoties geladen en krijgt daardoor een bepaalde dynamiek. Het zielenleven van de mens wordt in dit stadium door de idee bepaald, en deze wordt vervolgens tot de bepalende factor van zijn innerlijke bewogenheden. Op het emotionele en zielenniveau is zij nu realiteit, maar een overeenstemmend handelingsleven is in het beste geval alleen nog maar in aanleg aanwezig.

DE DERDE STAP: VOLLEDIG BEWUST WILLEN EN HANDELEN

Pas bij de derde stap leidt de activering van de ziel ertoe dat de mens overgaat tot handeling in de zin van de idee. Nu gebruikt hij zijn wil en begint volledig bewust te handelen volgens de ingestraalde geestelijke impuls. In het ideale geval brengt hij op een bepaald moment de geestelijke impuls, zielenimpuls en handeling in balans waardoor hij een bepaalde harmonie bereikt. Totdat een nieuwe impuls komt die deze harmonie weer verstoort.

Het is heel leerzaam, jezelf en de maatschappij waarin je leeft te toetsen op deze drie stadia van verstoffelijking. Hoe uit zich de Watermanimpuls thans persoonlijk, maatschappelijk en mondiaal? Is deze nog een abstract idee? Is deze al bezield en emotioneel geactiveerd? Wordt hij al geheel bewust omgezet in handeling? Zijn de ideeën, gevoelens en handelingen in harmonie? De antwoorden op deze vragen zijn uiteraard geheel verschillend. Zeker is dat de weg van geestelijke impuls tot zijn openbaring in de stof veel tijd, vele eeuwen, vergt.

DE OCHTENDSCHEMERING LIGT ACHTER ONS

Dit is ook de oorzaak van de verschillende spirituele zienswijzen over het begin van het Watermantijdperk. De eerste impuls wordt ingestraald als de eerste ster van Aquarius de horizon nadert, net als het licht van de zon eerder zichtbaar is dan de zon zelf boven de horizon verschijnt. Dat is de situatie die J. van Rijckenborgh met het jaar 1968 schetst. Op dat tijdstip begon de geestelijke ochtendschemering van Aquarius. Mensen



... en kondigen de
dageraad van
Aquarius aan.
© Don Davis en
© Foto
Pentagram

met een sterke geestelijke gevoeligheid konden vanaf dit tijdstip de Watermanimpulsen voelen en opnemen.

In 1968 begonnen de eerste groepen mensen emotioneel en zielvol op Aquarius te reageren. De hippiebeweging van 1968 is daarvan een voorbeeld. De mensheid als geheel bevindt zich nog voor een groot deel in het Vissentijdperk. Er wordt wel eens gezegd dat Aquarius voor de mens pas kan beginnen als de opdracht die Vissen stelt – het algehele offer van de persoonlijkheid in en door liefde – eindelijk wordt gebracht. Tot dan is al het denken over Aquarius een vlucht, of een mooie droom.

Pas over enkele eeuwen zal al het zielenleven geheel door Aquarius bepaald worden. In de siderische dierenriem, die immers het persoonlijke zielenleven betreft, wordt dit tijdstip als het jaar 2375 n. C. gesteld.

HOOGTEPUNT EN KRISTALLISATIE

Nog eens vele eeuwen later zal pas de *culturele* oogst van deze zielenvorming tot openbaring komen, als een cultuurperiode waarin de handelingen door Aquarius geïnspireerd zijn. Dit is het stadium dat Rudolf Steiner koppelt aan het jaar 3574. Stoffelijk gezien is deze periode het

<i>Aanvang tijdperk voor Chr.:</i>		<i>Aanvang cultuurperiode voor Chr.:</i>	
Kreeft:	ca. 8800	Oer-Indische cultuur	ca. 7400
Tweeling:	ca. 6600	Oudperzische cultuur	ca. 5200
Stier:	ca. 4400	Egyptische cultuur	ca. 3000
Ram:	ca. 2200	Minoïsch-Grieks begint	ca. 1400
<i>Aanvang tijdperk na Chr.:</i>		<i>Aanvang cultuurperiode na Chr.:</i>	
Vissen:	ca. 0	Europa	ca. 1400
Waterman:	ca. 2200	aanvang cultuurperiode	ca. 3600

hoogtepunt van de Aquariusimpuls. Spiritueel gezien, bestaat voor de geestelijke impuls van die tijd toch weer het gevaar van kristallisatie, zoals ook de cultuur van het Vissentijdperk gekristalliseerd is. Dan begint de ochtendschemering van een nieuwe impuls: Steenbok.

Dit alles is in grote lijnen in overeenstemming met de grote cultuurperiodes die de mensheid achter zich heeft gelaten. Een kort overzicht maakt dit duidelijk:

ALTIJD IS HET TIJD VAN VERANDERING

Het beschreven proces van de stapsgewijze stoffelijke openbaring van een geestelijke impuls is zowel collectief als individueel. De totale mensheid ervaart dit, maar ook raakt het elke mens. Omdat de mensen zich op heel verschillende ontwikkelingsniveaus bevinden, is de individuele opnamevaardigheid van de Watermaninstraling ook heel verschillend.

J. van Rijckenborgh heeft al heel vroeg gewezen op de bevrijdende spirituele mogelijkheden die vanwege het aanbreken van de Watermanperiode zoveel beter en duidelijker begrepen en gerealiseerd kunnen worden. In de jaren '60 verklaarde hij tijdens de 'Aquariusconferenties' hoe zoekende mensen juist de Aquarius-stralingen aan kunnen wenden om de bevrij-

dende weg van de wedergeboorte van de geest-ziel te gaan.

De mensen die vandaag naar bevrijding verlangen, hoeven niet te wachten op de derde eeuw van de nieuwe periode. Elk mens die inziet dat de stoffelijke wereld met haar nooit echt veranderende cirkelgangen zijn ware vaderland niet is, is altijd een pionier. Hij kan altijd, op ieder tijdstip met zijn geestelijke verandering beginnen. Daarvoor schenkt Aquarius hem nu het water dat geheel nieuwe mogelijkheden inhoudt. Hij moet dit echter zelf benutten.

LITERATUUR:

Dühnfort E.: *Vom grossen Bilderbuch der Welt*, Verlag Freies Geistesleben, Stuttgart 2001
 Gorrissen G.: *Astrosophie des Tierkreises und der Planeten*. Urachhaus, Stuttgart 2001
 De Petri, C., van Rijckenborgh J.: *Het Vrijmakende Pad van het Rozenkruis. De apocalyps van de nieuwe tijd IV*. Vierde Aquarius Vernieuwingsconferentie Basel 1966. Haarlem, Rozenkruis Pers, 2e druk 1994

NOTEN BLZ. II

- (1) International Astronomical Union. Berekening volgens Meyers Handbuch Weltall 1984, blz. 40/41
- (2) J. van Rijckenborgh. Op. cit., blz. 46-47
- (3) Siderischer Tierkreis nach dem alten babylonische System, neu definiert nach R.Powell in *Hermetika* nr. 6, juli 1984
- (4) G. Gorrissen, *Astrosophie*, Hfdst. 7

TERUGBLIK. *Enkele brieven*

Beste...

Herinner je je nog? In de jaren '60? Toen waren wij nog samen 'op weg'. Onze weg vertolkte het levensgevoel van een hele generatie. Onze waarden en idealen waren vrijheid, liefde, gelijkheid en vrede. Wij zochten naar bewustzijnsverruiming, een andere wereld. Wij werden bloemenkinderen genoemd. Kinderen van de vrede.

Wij rebelleerden tegen de gevestigde orde. Wij wilden niet zoals onze ouders worden, opgeslokt door een alleen op winst gerichte maatschappij. Wij voelden het benauwde, verstarde. We hadden het benauwd, we kregen geen lucht.

Wij lieten onze haren groeien, lieten de natuur de vrije loop. De haren werden het symbool van onze manier van leven: laat het gebeuren, natuurlijk, ongedwongen en vrij! Wij vertrouwden op de natuur en hoopten dat deze ons naar het doel van de menselijke bestemming zou leiden.

Er hing iets nieuws in de lucht. Het was als een verademing, als een stimulans tot innerlijk ontwaken. Afbraak, vernieuwing, spiritualiteit. Vrijheid, liefde en nieuw denken. Deze stellen de mens open voor een nieuw bewustzijn. Aquarius! Wij waren ervan overtuigd dat een nieuwe mensheidsperiode aanbrak.

Velen van ons maakten pelgrimstochten naar India, Nepal, gehoorgevend aan deze drang. Zelfbevrijding, opgaan in het Nirwana! Veel verheven gedachten

kwamen op en bleven in ons hoofd dwalen. Wij meenden dat alle mensen als broeders en zusters, als een grote familie waren verbonden, over de continenten heen. Wij vormden een beweging, een stroming, die zich uitdrukte in flowerpower, hippies.

Maar in de kern veranderde er niets. Wij vielen op ons ik terug. Op onze zelfzucht, streven naar bezit, macht en geld. Anderen raakten aan verdovende middelen verslaafd. Zo zijn onze dromen uit elkaar gespat, net als al eerder duizend andere. Uiteengespat op de harde klippen van de wereld. Was ons zoeken verkeerd? Deugden onze dromen niet? Hebben wij verkeerd gereageerd?

MIJN WAARDE ...

Ja, ik herinner het me nog als de dag van gisteren. We probeerden inderdaad de wereld te veranderen. Wij zochten de universele liefde en vonden, omdat wij het niet begrepen, de seksuele vrijheid. Wij zochten de zielengemeenschap, geloofden in eenheid, en vonden, omdat wij het niet begrepen, communes, woongemeenschappen, en kregen uiteindelijk eenzaamheid als resultaat. Wij wilden niet gedwongen worden, we wilden doen wat we wilden en zijn die wij werkelijk zijn. En troffen, omdat wij niet veranderd waren, alleen ons ik aan.

Een van onze parolen was 'Make love, not war'. Maar dat werkte niet. Het verging ons als Paulus die zei: *'Want het willen is wel bij mij, maar het goede uitwerken kan ik niet. Want het goede dat ik wil*

doe ik niet, maar het kwade dat ik niet wil, dat doe ik.' (Rom. 7:18-19)

Er is nog steeds geen vrede op de wereld. Wat was dan die vrede waarnaar wij verlangden? Het ontbreken van oorlog? Er wordt wel eens gezegd: volgegeten en tevreden zijn. Is het dat, wat de mensen wilden? Zulke mensen kunnen er zijn, maar in die toestand kristalliseert de mens snel, gelijk een rivier die niet meer stroomt. Het water vervuult en wordt een troebele poel. Wat is oorlog dan? Zelfhandhaving. Hoe kan er een vredesrijk worden gerealiseerd als in alle vier lichamen van de mens oorlog wordt gevoerd? Namelijk: kritiek en conflictdenken. Woede, angst en oorlogszuchtige gevoelens in het astrale lichaam. Uitputting, ziekte, afnemende vitaliteit: oorlog in het levenslichaam. Micro-organismen, virussen, bacteriën: oorlog in de materie. En wij, die een en al oorlog zijn, willen vrede om ons heen?

Wat is dan echte vrede? Dat is moeilijk te beschrijven. In stilte ademen... innerlijke harmonie, die alle levensuitingen doordringt... een toestand van leven die geen dood meer kent. Vrede die boven het verstand uitgaat, de wereld verlaat die door een geheel andere wereld wordt vervangen. Aquarius. Is Aquarius de periode waarin de mensheid goddelijke vrede wordt geschonken? Ik geloof dat de mogelijkheden ons meer dan ooit tevoren aangereikt worden. Wij kunnen die omzetten en die mogelijkheden grijpen. *'Bewerk uw eigen zaligheid met vreze en beven'* (Filippenzen 2: 12-13). Aquarius is geen volautomatisch

proces. Wij moeten er iets mee doen. 'Op weg zijn'. Het pad gáán betekent de oude weg verlaten. Het betekent wakker zijn en bereid zijn de tekens van deze tijd te herkennen en ernaar te handelen.

Je vraagt of ons zoeken verkeerd was? Dat geloof ik niet. *'Zoekt en gij zult vinden'* (Matth. 7:8). Deugden onze dromen niet? Hebben wij verkeerd gereageerd? Onze dromen waren verheven beelden van een andere zijstoestand. Eén ding werd daarbij uit het oog verloren: deze beelden hielden geen rekening met onze levensrealiteit, die onderworpen is aan de wet van opgaan, blinken en verzinken. In deze gedachtegang werd al helemaal geen rekening gehouden met de uitspraak van Jezus: *'Mijn koninkrijk is niet van deze wereld'* (Joh. 18:36). Nu, veertig jaar later hebben wij wellicht hetzelfde punt bereikt. Aquarius begrijpen is nog steeds onze taak.

Ten slotte wil ik je vertellen, hoe mijn inzicht zich heeft ontwikkeld. Toen ik de illusies van de jaren '60 had verloren, bleef die onrust, die mij steeds verder stuwde op de zoektocht naar 'het pad'. Het was mij duidelijk geworden dat alles zin heeft. Ook bleek, dat alle ervaringen en twijfels hun doel hebben en de mens wakker schudden en verder leiden. Ergens kan hij het licht in de duisternis, het goddelijke in de tijd ontmoeten. Niet uiterlijk, maar diep in het innerlijk. Dat is het begin van een weg, die niet langer de weg van de aardse mens is, maar die het ontvouwen van de goddelijke essentie in ons mogelijk maakt.

EEN TEKEN

EEN TEKEN IN HET SPOOR VAN DE BROEDERSCHAP IN HET SPOOR

Wanneer wij een moment terugblikken naar het prille begin van de arbeid waaraan J. van Rijckenborgh en zijn broer Z. W. Leene begonnen toen zij hun opdracht hadden ontvangen, is het alsof we zien dat het eerste zaad gezaaid werd. Een zaad, dat in de afgelopen tachtig jaar is ontkiemd en uitgegroeid tot een wereldwijd werk dat in veel landen tot een verheugende en kleurrijke geestelijke bloei is gekomen. De gouden bloem van de jong-gnostieke broederschap ontvouwt zich in een negenveertigvoudige schakering.

Toen op 24 augustus 1924 door de beide broers de eerste dienst werd gehouden, kenmerkte dit het begin van een geestelijk bouwwerk, waarmee het *tehuis sancti spiritus* van de broederschap van het Rozenkruis zich zou verbinden. In het jaar 1930 voegde Catharose de Petri zich bij hen. Deze drie bijzondere mensen begonnen aan de voorbereidingen die het plan, dat zich voor hun geestesoog ontvouwde, vereiste. De contouren en de structuur van dit plan zijn altijd in de geestelijke wereld afgebeeld, maar moeten steeds met grote inspanning in onze wereld worden verwirkelijkt.

De Tweede Wereldoorlog bracht wel vijf jaren van onderbreking, maar het plan werd door hen verder uitgewerkt. Met grote

voortvarendheid werd het werk na de bevrijding in mei 1945 weer opgenomen en op 20 mei werd de eerste dienst in de tempel te Haarlem gehouden.

Het boek *Dei Gloria Intacta*, dat door J. van Rijckenborgh tijdens de oorlogsjaren was geschreven en waarin het pad van bevrijding door transfiguratie minutieus is beschreven, werd in 1946 gepubliceerd. Reeds op 27 november 1945 werd de architectenschool Elckerlyc te Lage Vuursche verworven, waar de eerste conferenties in een tempel tent werden gehouden. Van meet af aan werd het gebouw uitgebreid en met de wijding van de tempel in 1951 werd de naam Elckerlyc vervangen door Renova. Renova werd het eerste vernieuwingsconferentieoord in Europa. Dit markeerde het begin van een nieuwe periode, waarin de Geestesschool van het Gouden Rozenkruis haar zevenvoudigheid zou realiseren. Het *levende lichaam* ontwikkelde zich tot een stralend aurisch veld. De nieuwe etherkrachten bezielde en doorstraalden alle arbeid, zoals zij dat nog altijd doen.

Niet alleen in de stoffelijke wereld, maar ook in de onstoffelijke gebieden van het zuiver-geestelijke zijn, buiten de reflectiesferen van deze natuur, kwam het werk tot ontwikkeling. Dit werd toen het vacuüm van Shamballa genoemd. Tegenwoordig wordt het aangeduid als het opstandingsveld van het zevende aanzicht; de bovenzintuiglijke ruimte die de poort der bevrijding is naar de bovennatuur.

De grenssteen in het J. van Rijckenborgh-centrum. Dit 'symbool van alle tijden' werd in de jaren vijftig van de vorige eeuw tijdens de bouw van de Haarlemse hoofdtempel gevonden. © Foto Pentagram

*Toespraak gehouden ter gelegenheid van het tachtigjarige bestaan
van de Geestesschool van het Gouden Rozenkruis*

HET MAGNETISCH VELD ALS EEN
LICHTENDE AURA

Deze geweldige ontwikkeling en de weidse perspectieven die hiermee samen- gaan, werden nauwelijks in hun volle be- tekenis doorschouwd toen de inmiddels zeventvoudig geworden geestesschool in de universele keten van gnostieke broe- derschappen werd opgenomen. Toen J. van Rijckenborgh zijn taak op zich nam, was hij 28 jaar: het moment waarop de vier persoonlijkheidsvoertuigen vol- groei zijn. Ook Catharose de Petri was 28 jaar toen zij zich in 1930 bij hen voegde. Na het overlijden van Z.W. Leene (1938) zouden de twee overgebleven dienaren vele jaren lang de arbeid in de materie voortzetten.

Nu, op de tachtigste geboortedag van de geestesschool, stellen wij vast dat een nieuw astraal veld als een lichtende aura alle conferentieoorden en tempelwerk- plaatsen omvat. Deze aura brengt de bij- zondere vibratie voort die van de arbeid uitgaat. Deze trilling wordt, bewust of on- bewust, zowel in als buiten de geestes- school ervaren. Het is een krachtveld van radiaties die zich in de wereld manife- steren maar niet ván de wereld zijn.

In 1933 werden in Haarlem de eerste weekendconferenties gehouden. Door de grote toeloop bleek dat er spoedig een conferentieoord moest komen. Dat werd een jaar later, in 1934, gerealiseerd op De Haere. Deze plaats kennen wij nu als No-



verosa, het internationale conferentieoord van het jeugdwerk. De historie van de geestesschool vermeldt dat in de dertiger jaren het aantal cursisten zo groot was dat de cursusruimte te klein bleek. Daarom moest de cursus in de Haarlemse tempel worden gegeven.

Tot op de dag van vandaag staat de arbeid van de geestesschool wereldwijd in het teken van ontwikkeling en uitbreiding, en zijn er vele conferentieoord als brandpunten van het levende lichaam ontstaan. Duizenden leerlingen komen daar regelmatig bijeen en verbinden zich met de radiaties van het gnostieke levende lichaam.

DE VERBINDING MET DE GNOSTIEKE KETEN

Op deze broederschapsdag 2004 zijn wij ons ervan bewust dat wij inderdaad deel uitmaken van een broederschap, een gnostieke gemeenschap, die verbonden is met, en in dienst staat van de grote wereldbroederschap. Diegenen die het voorrecht hebben gehad een groot deel van de ontwikkeling van de geestesschool mee te maken, weten welk een titanenarbeid de beide grootmeesters hebben verricht om de toren van Olympus van het moderne Gouden Rozenkruis op te richten. Dikwijls hebben bijzondere tekens hun de weg gewezen, waarin zij het bewijs vonden dat zij de geestesschool in het spoor van de broederschap, in de richting van een gnostieke openbaring leidden.

De vraag is wel gesteld: waarom Haarlem? Waarom moest het werk in Haarlem begonnen worden? Het antwoord op die vraag berust bij de broederschap. Maar geestelijke en stoffelijke aanwijzingen werden de grootmeesters vaker gege-

ven. Een voorbeeld hiervan is de bijzondere steen, rijk aan gebeitelde symbolen, die in 1957 rechtopstaand in de bouwput van de nieuwe hoofdtempel gevonden werd. Ook de patriarch van de voorgaande kathaarse broederschap, Antonin Gadal, was hiervan getuige. Wij citeren uit een toespraak van Catharose de Petri over deze vondst en de aloude plek waar de steen gevonden werd: de plaats waar de jong-gnostieke broederschap zich zou openbaren.

«In de Haarlemse tempel straalt een kracht die niet uit lichaam of ziel, en ook niet uit de wereld te verklaren is. Namelijk de kracht van de Heilige Geest, in eerste straalwerking. Hoe wordt deze werkzaamheid dan veroorzaakt? Wel, wij moeten ver in de historie teruggaan, om op dit punt enig inzicht te verkrijgen. De plaats waar het Haarlemse tempelcomplex staat, is een plaats waar de broederschap van de universele keten altijd gewerkt heeft. Niet slechts enkele honderden jaren geleden. Zonder overdrijving moet worden gezegd dat het Haarlemse brandpunt bestond in de perioden die teruggrijpen naar de dageraad van het Arische tijdperk, toen de morgen over Europa nog maar nauwelijks gloorde.

Wij hebben u reeds enkele malen verteld,» zo gaat mevrouw De Petri verder, «van de steen die, rechtstandig verzonken in de oude Bakenes-tuin, gevonden werd bij de nieuwe tempelbouw. In deze steen lazen wij duidelijk de signatuur van de broederschap van het Rozenkruis, en ontvingen hierbij ook een stoffelijk bewijs, het oude brandpunt teruggevonden te hebben. Verder wilden wij met onze beschouwingsmethode niet gaan. De heer Gadal echter, de steen bezichtigend, ontdekte als met één oogopslag twaalf kenmerken, die de steen maakten tot een symbool van alle tijden. Ten eerste toonde hij aan de aanwezigheid van het dusgenaamde Pentakel van Eden, ten bewijze



dat de steen terugwijst tot de aanvang van de wereldarbeid. Ten tweede is de steen een afbeelding van de heilige graal, zoals de zeer ouden dat plachten te noemen. Ten derde, ten vierde en ten vijfde worden in dit compacte monument de graalsymbolen verder gepreciseerd. Ten zesde wordt door de steen de cirkel der eeuwigheid aangeduid, ten bewijze dat de geest werkzaam is daar, waar het monument gevonden werd. Ten zevende, ten achtste en ten negende, ontdekte de heer Gadalaude de oude hermetische mysterietekens van de eerste straal, zich openbarende voor allen die het Pad willen bewandelen. En de resterende aanzichten bewijzen dat de door het monument aangeduide plaats een machtige werkplaats van maçonnieke broederschappen is geweest.



Zoals in de geestesschool reeds eerder werd gezegd, zijn sommige punten van het aardoppervlak kennelijke aanraakpunten voor en van geestelijke bemoeienis, wanneer er mensen en groepen zijn die er gebruik van willen en kunnen maken. Zo zullen wij voor ons zien, dat het heilige werk van de jonge Gnosis niet anders dan in Haarlem aangenomen kon.»

En zo werd 80 jaar geleden begonnen de krachten van het oude brandpunt opnieuw vrij te maken. De steen heeft opnieuw de plaats gekregen die haar toekomt, in de binnentuin van het J. van Rijkenborgh-centrum.

Er zijn veel bijzondere tekens geweest die de ontwikkeling van de geestesschool

hebben gemarkeerd. Tekens, die de voorboden waren van diepe geestelijke openbaringen die door de grootmeesters als licht, kracht en het broederschapelijk woord aan de leerlingengroep werden overgedragen. In de zestiger jaren van de vorige eeuw hielden zij de eerste Aquariusconferentie. Zij bespraken dat door de atmosferische veranderingen, die zich in het ademveld van onze planeet hadden

aangekondigd, zich een nieuw stralingsveld ontwikkelde. Een interkosmisch stralingsveld, dat in het verschijnende Aquariustijdperk een geweldige geestelijke revolutie zou bewerkstelligen.

Deze zou een omwenteling betekenen voor alle vormen van leven op onze planeet. Een wereldcrisis, waarin grote veranderingen diep in het menselijke leven ingrijpen. Daardoor ont-

staat opnieuw een zoeken onder talloze mensen, die het oude pad verlaten en in vertwijfeling in alle denkbare richtingen gaan zoeken naar de zin van het bestaan. Een mensheids crisis waarin wereld en mensheid steeds meer vastlopen.

In vijf Aquariusconferenties verklaarden de grootmeesters hoe vanuit het interplanetaire stelsel de oorspronkelijke hemelse zodiak, een nieuwe stralingskracht, iedere mens reeds beroert om deze in staat te stellen het ziel-vrijmakende pad te volgen. De nieuwe stralingskracht in het planetaire ademveld richt zich vanuit het oorspronkelijke veld tot de pinealis, in het hoofdheilgdom. De pinealis is het centrum van de wil en het bewustzijn.

Reliëf met beker en slangmotief uit Efeze, Turkije. © Foto Pentagram

Alle stervelingen, verklaarde J. van Rijckenborgh, ontvangen de stralen van de geest, maar lang niet allen reageren op de juiste wijze. In de verwarring die daarvan het gevolg is, zullen velen in hun bewustzijn aangegrepen worden en geplaatst worden voor de vraag: waartoe, waarom en waarheen? Op al die vragen heeft de geestesschool steeds opnieuw haar antwoord gegeven; de arbeid is erop gericht allen die met haar verbonden zijn de nieuwe tijd binnen te leiden.

EEN NIEUW ETHERISCH LICHT DOOR LEVENSHOUDING

Tijdens de vijf Aquariusconferenties werden de leerlingen direct met het stralingsveld van de broederschap verbonden. Vanaf 1968, na deze conferenties, is de stoffelijke structuur van de geestesschool gereedgekomen. Allen die op positieve wijze reageren, kunnen in het levende lichaam worden opgenomen, waarin de waarheid over de mens en zijn uiteindelijke bestemming worden verklaard. Wij zien dit tachtigjarige bestaan van de geestesschool als de mogelijkheid een nieuwe fase binnen te gaan: een geestelijke verdieping, opgaand in het *mysterium magnum*, in de levende ziel. Want die kan nu ervaren worden, door de zelfver-

werkelijking van de monadische vlam die zich in het hoofdheilighdom gaat openbaren. Dit alles is voor ons mogelijk geworden aangezien het zeventvoudig geopenbaarde levende lichaam, de geestesschool, tot volledige openbaring is gekomen. Het interkosmische stralingsveld waarop het levende lichaam is afgestemd, maakt dat zij die daaruit leven, zich meer en meer bewust zijn van de toestand van hun lichtkleed. Het gaat erom, dat er een

nieuw etherisch licht uitgaat van het lichtkleed van alle deelgenoten van de geestesschool, dat de roep van de geestesschool in het wereldveld versterkt. Zo straalt het resultaat van tachtig jaar arbeid als een innerlijke kracht het wereldveld in. Het vuur van het innerlijke heiligdom zal door *levenshouding* worden uitgedragen.

Als de ziel in uw hart en uw bewustzijn gaat spreken, ervaart u de grote zielen nood van ontelbaren, en ziet u hoe wereld en mensheid voor een groot deel niet positief op de interkosmische straling kunnen reageren.

Treedt u daarom met heel uw levensenergie volledig in de verdieping van het leerlingenschap. Vele mensen nemen tot hun schrik waar dat het negatieve in de wereld zich weerspiegelt in het leven van de mens zelf. Wij zien de positieve zijde van de ontwikkelingen bij het zoekende deel van de mensheid, anderzijds zien wij veel reacties die zeer negatief zijn. Alle zekerheden van het menselijke bestaan worden stelselmatig ondergraven. Veel negatieve verschijnselen die de maatschappij in een bizarre verscheidenheid vertoont, dringen ook binnen in de huiskamer van de individuele mens. Het virtuele tijdperk van internet en televisie waarin de mensheid zich bevindt, draagt daar veel aan bij.

Het lijkt erop dat internet een vergaarbak is geworden waarin vele vormen van ondemenselijke activiteiten gisten. Ongezien, verscholen achter hun computer, begeven veel volwassenen en kinderen zich over de rand van het betamelijke. Dikwijls op agressieve wijze, hetgeen het wereldbeeld weerspiegelt. Het is niet voor niets dat onlangs na een studie van dit fenomeen aan ouders de vraag werd gesteld: «Weet u waar uw kinderen mee bezig zijn?» Denken wij daarbij ook aan de uiterst gewelddadige computerspelletjes, die zelfs onder tieners al tot moord en doodslag hebben geleid. En de kwalijke



manier waarop ouderen trachten kinderen en jonge mensen mee te slepen op hun onzalige wegen.

LET EROP DAT DE WIJNSTOK BLOEIT

De geestesschool prijst zich gelukkig dat zij een zeer bloeiend jeugdwerk heeft. De jeugdleden waren deze zomer weer bijeen in een groot aantal conferentieoord, zoals op Noverosa. Ook waren er jeugdconferenties in andere werkvelden, niet alleen in Europa, maar ook in Afrika en Zuid-Amerika.

Wij spreken de hoop uit dat de roepstem van de Gnosis niet verloren gaat in de storm van het leven waarin vele gevaren de ziel bedreigen. Daarom herhalen wij een wijze raad die ons eenmaal werd overgedragen: *«Let er bij voortduring op of de wijnstok bloeit, blijft bloeien en niet verdort.»* Dat is een ernstige raad die voor ons allen meer dan ooit geldt. Iedere zich ontwikkelende ziel is in gevaar. De zuigende kracht die van ons wereldveld uitgaat, is groter dan ooit en het gevaar van het meeslepende geweld is een dagelijkse realiteit die zich in ontelbare vormen voordoet. Daarom wordt er gezegd: *«Let erop dat de wijnstok bloeit.»*

Met de wijnstok wordt hier het slangenvuur bedoeld, waarin vanuit het hoofdheilighdom bewustzijnskrachten circuleren. Daarin openbaart zich een ziel die de belofte van de bevrijding en opstanding inhoudt. Want iedere mens wordt geboren met een negatief, ontvankelijk zielenbeginsel dat in het slangenvuur circuleert. Daaruit komt de positieve ziel voort die als een bewust levende nieuwe ziel op kan gaan in de geest.

In dat grote omzettingsproces van de zielenstaat bevinden wij ons. Met behulp van de nieuwe ethers die ons in het levende lichaam ter beschikking staan, breken wij door van een positieve zielenstaat naar de bewustzijnsstaat van de levende

ziel, die in wisselwerking staat met het geestveld.

De tijd is gekomen om veel meer dan tevoren in het innerlijk te treden en het nieuwgeboren bewustzijn met het broederschapelijke veld te verbinden om het ware werk van mensheidsgenezing te verrichten. De tijd is gekomen dat de geestesschool op een nieuwe wijze voor het voetlicht van de wereld treedt met de collectief verworven lichtkracht van het oorspronkelijke rijk. Daarin kunnen wij delen, en daarvan kunnen wij schenken.

De steen die nu zijn plaats is gegeven in de binnentuin van dit tempelcomplex wordt door sommigen ook gezien als een oude grenspaal. Laten wij daarin de symboliek zien van het feest van de tachtigste geboortedag van de geestesschool. Treden wij over de grens van de laatste belemmeringen in de gebieden van het zuivere geest-zielenleven.

Wij eindigen met enkele woorden van Catharose de Petri:

«In naastenliefde omarmen wij de gehele mensheid met de liefdekracht van de Gnosis, met medelijden verbinden wij ons met haar en doen wij de Gnosis instralen, met vreugde stuwten wij haar voort op intelligente wijze, zonder forceren, met het besef van de fundamentele slechtheid, branden wij op onpersoonlijke wijze de zonde uit en bestrijden wij haar, en door de toestand van kalmte en rust worden wij geen slachtoffer van de bewogenheid, doch staan wij als een rots in de branding. Dan zal de wijnstok bloeien, in vreugde en overvloed, in schoonheid en in waarheid in het zonlicht van een nieuwe morgen.»

A. H. van den Brul



DE GOTTORF GLOBE

*en de 'Alchemische bruiloft van
Christiaan Rozenkruis anno 1459'*

In september 2004 werd in het museum Slot Gottorf bij Sleeswijk in de deelstaat Sleeswijk-Holstein een fascinerend project openbaar gemaakt. Het betreft de reconstructie van de 17^e eeuwse 'Gottorfse reuzenglobe'. Hertog Frederik III van Sleeswijk-Holstein-Gottorf (1597-1659) liet deze globe, waar men doorheen kan lopen, bouwen door zijn hofgeleerde Adam Olearius. Minder bekend is dat hem als voorbeeld de globe in de 'Alchemische bruiloft van Christiaan Rozenkruis' voor ogen stond.

De geschiedenis van de reuzenglobe is een van de meest in het oog springende en originele overblijfselen van de klassieke Rozenkruisersimpuls in het openbare leven van de 17^e eeuw. Wij zullen dit spoor volgen en tegelijkertijd de spirituele achtergrond van deze globe, die hemel en aarde in zich verenigt, belichten.

Op de derde dag van de alchemische bruiloft, nadat Christiaan Rozenkruis de proef met de gewichten doorstaan heeft, wordt hij door zijn page in het slot rondgeleid. Deze toont hem en zijn metgezellen een aantal prachtige zalen en voorwerpen, waaronder de bibliotheek en verschillende werkplaatsen, die in een halve cirkel rond een toren met een kostbaar uurwerk gegroepeerd zijn. Ten slotte komt hij in

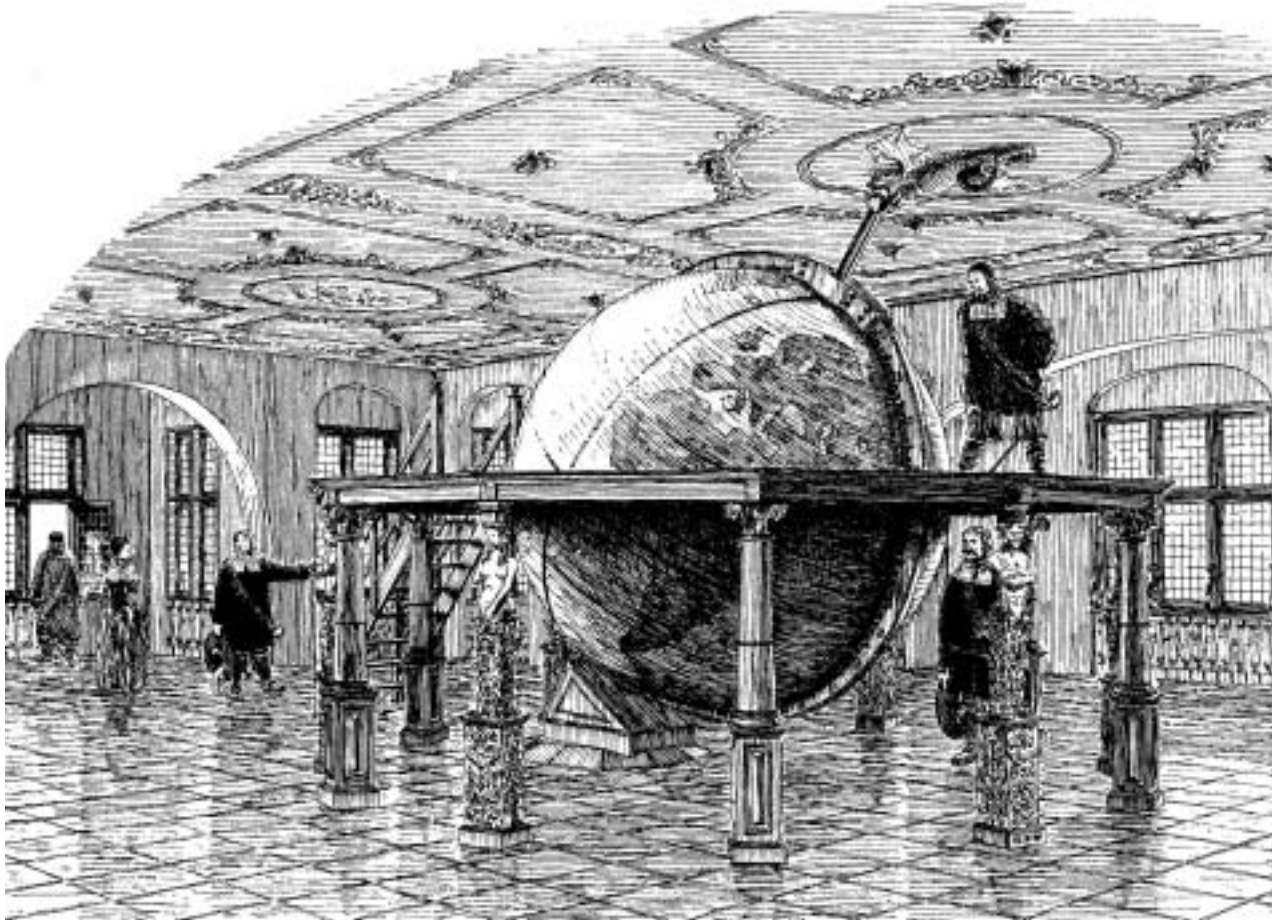
een zaal waarin een grote werldebol staat die een diameter van tien meter heeft. Deze globe kan door twee mannen met behulp van een mechanisme worden gedraaid. Op de buitenkant wordt de in kaart gebrachte aardoppervlakte getoond.

Een gouden punt kenmerkt elk land waaruit een kandidaat voor de alchemische bruiloft is gekomen en die punten zijn door geheimzinnige lijnen met elkaar verbonden. Op de zee die op de globe werd getoond, bevindt zich een plaat, waarop drie opdrachten en de naam van de maker zijn gegraveerd. De page neemt de plaat weg, waardoor de ingang in de globe geopend wordt. Er is plaats voor vier personen. Zij zitten op een houten bank en zien aan de binnenkant van de bol een weergave van de sterrenhemel. In zijn verslag vertelt Christiaan Rozenkruis het als volgt:

'Het was niet meer dan een ronde plank, waarop wij konden zitten, en zelfs bij vol daglicht (toen was het al donker) de sterren konden waarnemen. Zij kwamen mij voor als louter karbonkels, die in de juiste orde en banen zo prachtig straalden, dat ik bijna niet meer naar buiten wilde.'

DE WERELDBOL ALS SYMBOOL VAN MICROKOSMOS EN MACROKOSMOS

Het begin van de 17^e eeuw markeert het begin van een nieuwe periode en visie in de geestelijke geschiedenis van



Europa. Ook verandert de visie op het universum. Tot dan ziet men het universum met de aarde als middelpunt (geocentrisch), volgens het wereldbeeld van Ptolemaeus en Tycho Brahe. In de loop van de 17^e eeuw wordt geleidelijk het gezichtspunt van Copernicus aangenomen, die stelt dat de zon het middelpunt is (heliocentrisch).

In deze tijd is de geleerde wereld in twee uiterst vijandelijke kampen verdeeld. Het gaat om de vraag: 'beweegt zij zich (de aarde), of beweegt zij niet.' Uiteindelijk ontdekt Johannes Kepler, de assistent van Tycho Brahe, de wetmatigheid van de omloopbanen van de planeten en publiceert deze in 1627 in zijn 'Tabulae Rudolphinae'. De discussies over de aarde, zon en planeten schokken het uit de middeleeuwen overgeleverde

wereldbeeld intens en zij beïnvloeden de gemoederen van Europa's leidinggevende personen zeer. Het gaat uiteindelijk toch om de vraag welke plaats de mens in de goddelijke schepping inneemt: staat hij in het middelpunt of is hij slechts een randfiguur?

Vanuit dit gezichtspunt is het begrijpelijk dat de makers van wereldbollen in het 17^e eeuwse Europa goede zaken deden. In elk vorstenhuis, in elke noemenswaardige bibliotheek bevinden zich tenminste een aarde- en een hemelglobe. Dat Andreae een globe als symbool in de *Alchemische Bruiloft* beschrijft, kan dus ook door de tijdgeest geïnspireerd zijn. Een aarde- en hemelglobe tegelijk in een reusachtige bol, waar men in kan gaan, zoals Andreae schetst, is een uniek idee in de literatuur.

De opstelling van de eerste globe naar een ets van Lühning. Het platform maakte mogelijk beide halfronden te bestuderen en ook kon men zo het binnenste van de bol bereiken.
© Lühning, Vorsatzblatt



ALCHEMISTEN EN ASTRONOMEN IN DE 17^E EEUW

Natuurwetenschappen als chemie, natuurkunde en astronomie werden in de 17e eeuw nog niet in die mate als individuele wetenschappelijke disciplines bedreven als thans. De grote geleerden van die tijd waren meestal alchemist en astronoom en dikwijls ook nog arts, waarbij zij een en ander combineerden. Zoals de alchemisten chemische gebeurtenissen in de buitenwereld als innerlijke veranderingen beleefden, werden astronomische observaties in het innerlijk weerspiegeld. Daarom kunnen wij er van uitgaan dat deze globe, in de traditie van de tijd, een object van alchemistische inwijding was.

Het beeld van hemel en aarde in één is

een volmaakt symbool van de mens als microkosmos. De bol lijkt van buiten op het lichaam met zijn bekende kenmerken. Voor de kandidaat die de inwijdingsweg gaat, die de beproeving van de weegschaal heeft doorstaan, opent dit lichaam zich echter daar 'waar de zee is'. Dit kan men verstaan als: op het niveau van de ziel, want water, of de zee, is altijd een symbool voor de zielenwereld. Op deze plaats kan hij het innerlijk van de bol betreden – lees: zijn eigen innerlijk, en nu ziet hij de 'sterrenhemel' in zijn microkosmos.

Dat is dezelfde gebeurtenis die in de Fama Fraternitatis beschreven wordt als het 'lezen in de rota'. Nadat de broeders het graf van Christiaan Rozenkruis hebben ontdekt, zo lezen we, «*dankten zij God hiervoor en lieten die avond – daar wij eerst onze rotae wilden inzien – alles rusten*». Pas de volgende dag gaan ze de graftempel binnen. De 'rotae' of 'sterrenhemel' toont de krachtlijnstructuur in de astralis (letterlijk: sterren sfeer) van de kandidaat. Bedoeld wordt, dat de broeders eerst volkomen op de hoogte willen zijn van hun astrosofische condities op het moment suprême, zodat zij hun handeling daarop kunnen afstemmen. De sterren volgen als gloeiende karbonkels hun banen waardoor de broeder zijn innerlijk op een bepaalde wijze schouwt. Het is een waarneming die een bepaald niveau van zielenontwikkeling kenmerkt, die ieder die de inwijdingsweg volgt, op zijn tijd beleeft.

Er is echter ook een macrokosmisch aspect aan de wereldbol. In de tekst wordt gezegd dat buiten op de bol een gouden punt elk land aangeeft dat een kandidaat voor de chemische bruiloft heeft voortgebracht. Die punten zijn met elkaar verbonden door lijnen.

Vanuit het gezichtspunt van de broe-

De toegang tot de
binnenzijde van
de globe

derschap van het licht is onze vergankelijke wereld een duister oord. Maar waar de zielen van de mensen ontwaken, en deze mensen hun weg naar de geestziel zoeken, tekenen zich in dit duister lichtpunten af, die een lichtnet vormen dat de wereld omspant. Dat zijn de gouden punten en lijnen die Christiaan Rozenkruis op de landkaart waarneemt.

Wat heeft dit nu met de reuzenglobe in Gottorf te maken?

DE REUZENGLLOBE IN GOTTORF

Het slot Gottorf in Sleeswijk-Holstein was in de eerste helft van de 17^e eeuw het belangrijkste culturele en spirituele centrum in Noord-Duitsland. Hertog Frederik III van Sleeswijk-Holstein-Gottorf had een brede belangstelling en een grote algemene ontwikkeling. Hij was net zo thuis in de astronomie, astrologie, chronologie en geografie als in de optiek, geluidsleer en burgerlijke en militaire bouwkunst. Bovendien had hij in het slot een laboratorium, een kunstzaal en een belangrijke bibliotheek met enkele duizenden boeken die de wetenschap van die tijd vertegenwoordigden. Deze werd met de bibliotheek van Wolfenbüttel als de belangrijkste verzameling in Duitsland beschouwd. Bovendien was Gottorf in de 17^e eeuw bekend om zijn klokkenmakers, die een techniek beheersten die vooral in het Duitsland van het einde van de 16^e eeuw een bloeiperiode beleefde.

De roem van Gottorf als levendige residentie en bolwerk van wetenschap was echter niet alleen gebaseerd op de veel geroemde kunstzaal en de bibliotheek. Meer nog werd de noordelijk van het slot aangelegde tuin in barokstijl bewonderd, die vijf terrasvormige niveaus besloeg, de 'Neu-

werk-tuin'. In het midden van deze tuin bevond zich de beroemde werelddol.

Het blijkt dat de manifesten van de Rozenkruisers Broederschap die in de jaren 1614-1616 gepubliceerd werden, zowel in Duitsland als in de rest van Europa enorm opzien baarden. In de bibliotheken van veel vorstenhoven waren gedrukte exemplaren aanwezig, ook in de bibliotheek van het hof van Dresden, waar Frederik III opgroeide. Men kan er zeker van uitgaan dat hij de rozenkruisersmanifesten kende. Helaas kan thans niet meer achterhaald worden of zich in de bibliotheek van Gottorf een gedrukt exemplaar van de Alchemische Bruiloft bevond. De overeenkomst van de reuzenglobe met het exemplaar dat in de Chemische Bruiloft beschreven wordt is echter opvallend. Ook Hans Sievert wijst daarop in zijn beschrijving van de Geschiedenis van de Rozenkruisers in Noord-Duitsland.

TUSSEN HEMEL EN AARDE

Frederiks bouwmeester, Adam Olearius, construeerde de globe tussen 1650-1664. De beschrijving van de constructie en zelfs de plaatsing van de globe in de Neuwerk-tuin lopen parallel met de beschrijving van Andreae. De globe te Gottorf was in een zaal van het speciaal gebouwde globehuis, de 'Frederiksburcht' geplaatst. De Frederiksburcht stond op het hoogste punt van een halfcirkelvormige ommuring waarin zich twaalf nissen voor beelden bevonden. Ervoor lag een vierkant meer, met een groot beeld van Hercules. Op het terrein bevonden zich voorts 'kunst'objecten, als beeldhouwwerken, waterspelen, een optisch kabinet, een oranjerie, een verzameling exotische dieren en men vermoedt dat er



Blik op de sterrenbeelden Serpentarius en Cygnus aan de binnenzijde van de globe. Deze zijn in de 18e eeuw, tijdens de reconstructie van de globe, in Rusland geschilderd.

op het dakterras van het globehuis een astronomisch observatorium was ingericht.

Aan de buitenzijde was een getrouwe weergave van de aardoppervlakte, zoals men die toen kende. In de Indische Oceaan bevond zich een toegangsopening die met een plaat was afgedekt. Aan de binnenkant was de sterrenhemel afgebeeld met metalen stiften die in vele facetten waren geslepen en geschilderde sterrenbeelden. De binnenruimte werd door kaarsen verlicht. Op een houten bank konden twaalf personen plaatsnemen. In het centrum bevond zich een metalen bol, die de aarde verzinnebeeldde en die stevig met de as was verbonden. De toeschouwer bevond zich dus letterlijk 'tussen hemel en aarde': voor of onder zich, zag hij de aardbol en boven zich de sterrenhemel.

Door middel van een gecompliceerd aandrijvingsmechanisme, dat ontleend

was aan de klokkenbouw, werd de globe aangedreven. Eenmaal in de vierentwintig uur draaide hij om zijn as en zijn snelheid kon worden verhoogd om verschillende constellaties te laten zien. In het museum van de deelstaat Sleeswijk-Holstein te Gottorf bevindt zich een klein houten model van het globehuis.

Door de reuzenglobe, die als een van de oudste planetariums van Europa kan worden beschouwd, kregen de hertogen van Gottorf veel aanzien. Het verlies van de globe in 1713 luidde ook het einde in van de bloeitijd van Gottorf. Als gevolg van de nederlaag van het huis Gottorf in de oorlog met de Deense kroon werd de globe 'geschonken' aan de Russische tsaar Peter de Grote en diende voortaan als pronkstuk in de kunstzaal van de residentie van de tsaar in St. Petersburg.

In 1945 werd de globe als buitgemaakte

kunst naar Lübeck gehaald, waar hij korte tijd bleef. Maar de Engelse bezettingsmacht stuurde hem al snel weer naar de Sovjetunie. Hij was zwaar beschadigd en gedeeltelijk verbrand en was gedurende lange tijd niet te zien. Sinds juli 2003 is hij na ingrijpende restauratie, gefinancierd door het Goethe-instituut, weer beperkt te bezichtigen. Zijn standplaats in het Lomonossowmuseum in St. Petersburg herinnert aan de beschrijving van de 'Toren van Olympus' uit de Alchemische Bruiloft: de globe bevindt zich in een toren in de bovenste, met licht doorstraalde kamer, die alleen door een heel nauwe wenteltrap bereikt kan worden.

DE REPLICA TE GOTTORF KORT VOOR DE VOLTOOIING

In september 2004 werd in Gottorf een redelijk getrouwe replica van de historische globe, zij het met een modern aandrijfmechanisme, opengesteld voor het publiek. Het project werd bij de reconstructie van de Neuwerk-tuin mogelijk gemaakt door de 'Deutsche Bundesstiftung Umwelt'. Op de historische plek werd een modern nieuw globehuis gebouwd, waarin de nieuwe globe al in maart 2004 is geplaatst. De Deense koningin Margrethe II was de eerste die op 27 juli 2004 een heel speciale sterrenhemel zag. Toen zij als gast in de globe plaatsnam, draaiden precies 1050 sterren om haar heen. De replica van het in 1650 geconstrueerde origineel is nu ook voor bezoekers opengesteld. Steeds negen personen kunnen dan door een luik het historische planetarium binnengaan.

Het jaar 2004 is een belangrijke datum voor de Rozenkruisers. Precies 400 jaar geleden, in 1604, werd het graf van Christiaan Rozenkruis ontdekt. Zo staat het in

de *Fama Fraternitatis* beschreven. Johannes Kepler nam in 1604 het ontstaan van een supernova in het sterrenbeeld Zwaan waar. In de *Confessio Fraternitatis* wordt dat verklaard als een teken van Gods Raad, als het begin van een nieuwe geestelijke era. In hetzelfde jaar kondigde een uiterst zeldzame planetenconstellatie het ontstaan van het Tehuis Sancti Spiritus aan.

Is het toevallig dat de grote globe, zoals beschreven in de Alchemische Bruiloft, in 2004 weer actueel is?

LITERATUUR:

- Lühning F., *Gottorf im Glanz des Barock, Band IV: Der Gottorfer Globus und das Globushaus in 'Neuen Werck'*. Schleswig-Holsteinisches Landesmuseum, Schleswig 1997
- Merckens W., Die Kataloge der Gottorfer Hofbibliothek und die Sammlung von Wötern, in: *Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte*, Band 107; Karl Wachholtz Verlag, Neumünster 1982.
- Rijkenborgh, J. van, *De alchemische bruiloft van Christian Rosenkruiz* I en II, Haarlem, 1988 en 1992.
- Rijkenborgh, J. van, *Fama Fraternitatis*, Haarlem 1985
- Ritman J. R., Die Geburt der Rosenkreuzerbruderschaft in Tübingen, in: *Rosenkruiz als europäisch Phänomen im 17. Jahrhundert*; Amsterdam, In de Pelikaan, 2002
- Schlee E., *Der Gottorfer Globus Herzog Friedrichs III*; Westholsteinische Verlagsanstalt Boyens Co., Heide/Holstein 1991. (De bibliotheek van Gottorf werd in 1749 door de Deense koning Christian VI als oorlogsbuit naar Kopenhagen overgebracht en bestaat niet meer.)
- Sievert H.H., *Im Zeichen von Kreuz und Rose, Zur Geschichte der Rosenkreuzer*, Band 1; Verlag Clemens Zerkling, Berlin 1996
- Yates, Francis A., *Aufklärung im Zeichen des Rosenkreuzes*, Stuttgart 1975



OVER HET GROTE ONTWAKEN

De mensheid als geheel bevindt zich aan het prille begin van een groot kosmisch gebeuren. Een 'kosmische lente' waarin de mensheid zich op geheel nieuwe wijze zou kunnen ontplooiën. Afscheid durven nemen van haar oude structuren en een nieuwe bezieling met open gemoed tegemoet treden zijn daarbij de eerste voorwaarden.

Wij, die leden onder het 'verlies van het goddelijke midden' en ons bewust werden van de uitzichtloosheid ten gevolge van dit verlies, blikken in de macrokosmos en tegelijkertijd in de microkosmos, en wij bepeuren voor het eerst een licht achter het leed, de vertwijfeling en de uitzichtloosheid. Een oneindig teer, maar helder en onaantastbaar licht. Het is het licht van

de eeuwige geest. Dit raakt onze diepste kern, die zo lang als een verloren maar kostbare parel in ons verzonken lag.

En wij worden gewaar dat dit de unieke verbinding met God is, het eeuwige verbond van het mensenkind met de goddelijke geest.

Alle nood, kwelling, huiver, duisternis en verlatenheid, alle doornen in de dichte haag om het vervallen paleis wijken, lossen op, smelten en vergaan in het licht van de geestelijke zon. Niets kan dat licht weerstaan. Al het schijnbare, angst, twijfel en dood kunnen hierdoor niet anders dan erkennen dat zij in een heilig universum onwezenlijk zijn. Dan kan het gebeuren dat het werkelijke leven zich als een eeuwige lente in het hart opent. Die liefde-adem is de 'levenskus' van de geestelijke koning – de universele Christus – die de ziel doet ontwaken.

Van de eens zo majesteteitlijke tempel zijn alleen ruïnes over. © Foto Pentagram





HET GAAT OM DE INNERLIJKE VERANDERING

Zeker in Europa, met haar naar elkaar toegroeiende gemeenschap van volkeren, krijgen de eerste voorzichtige pogingen gestalte ... Zo verschijnen op veel plaatsen de eerste omtrekken van een nieuwe bezieling, die een geestelijk begrepen Christus centraal stelt. In het eerste gedeelte van het Watermantijdperk zullen steeds meer mensen deze bezieling tonen. Er is verandering in de atmosfeer. Velen die daarvoor gevoelig zijn hebben lang gewacht op de nieuwe mogelijkheden, die zich nu aandienen. Het is daarbij van geen belang of ze het woord 'Christus' zelfs maar kennen. Het gaat om een nieuwe zielengesteldheid, die is bepalend. Het is het ontwaken van de innerlijke mens dat sinds duizenden jaren werd voorspeld door leraren, zieners en profeten. Het is de vrucht van ontelbare levenservaringen van hen die streefden naar het christelijk

beleven, met hun ziel en gehele bewustzijn gericht op de innerlijke eisen.

Wat kan dit ontwaken voor ons betekenen? Hoe kunnen wij het bemerken? Wat zijn de kenmerken? Wat voor bewustwording is dit?

De mogelijkheden van de goddelijke geest zijn onbeperkt. In de bewustwording kan zich een overvloed van mogelijkheden en krachten openbaren, als de uitbundige, overvloedige bloemenweelde van een lente-weide. Elk ontwakend mensenkind draagt een drievoudig zegel: het zegel van de geestelijke wet, de drie-eenheid van licht, liefde en leven in hart, hoofd en handen. Deze drie-eenheid is de geestelijke oerformule van de vrijheid en men treft die overal aan waar vrijheid heerst.

Zodra wij begrijpen dat deze formule de hoogste taak en bestemming van de mens is, en wij ernaar streven en handelen, naderen wij het kosmische aspect van de Christus. Ons denken, voelen en handelen zijn dan niet langer machteloos overgeleverd

Nikè, godin van de overwinning. Zegetak en laurierkrans symboliseren de vreugde van de mens, die het centrum van het oorspronkelijke leven hervonden heeft © Foto Pentagram



aan de willekeur van uiterlijke omstandigheden, of aan de slagen van het lot. Nee, denken, voelen en handelen groeperen zich rond het hervonden eeuwig midden, een centrale, universele, geestelijke kracht, die tegelijkertijd licht, liefde en leven is.

DE ZUIVERE STIMULANS

Zolang mensen door bloed, karma, en uiterlijke invloeden en omstandigheden in de ban van hun oude gevoels-, denk- en handelingspatroon gevangen zijn, zal dit verre blijven. In veel mensen is de emotionele kern vervormd tot een angstig, onevenwichtig gevoelsleven, waaraan een zuivere, geestelijke stimulans ontbreekt. Dan moet het denken wel verward en ego-gericht worden. En binnen de samenleving leidt dit dan, het kan niet anders, tot een opeenvolging van absurde acties en automatische reacties, zonder de zuivere stimulans die voortkomt uit een oprechte hart-hoofdeenheid.

EEN LICHTSTRAAL UIT HET EEUWIG ZIJNDE

Iedere mens die nog over een laatste glanzende vonk in zijn hart beschikt, zal

in deze tijd de invloed van de geestelijke zon ondergaan en kunnen ontwaken. Het verstarde denken, voelen en handelen wordt opgebroken en oude mechanismen worden van binnenuit aangetast. In deze 'ruïne' kan dan een lichtende nieuwe loot ontkiemen. Hierachter zal de eeuwige kern lichten, waaromheen voortaan het nieuwe denken, voelen en handelen staan. Hart, hoofd en handen komen dan los uit de verwarring en de mens kan zich in vrijheid in de richting van zijn werkelijke bestemming – licht, liefde, leven – ontwikkelen.

Door het lijden heen wordt de ziel getroffen door een lichtstraal uit het eeuwige zijnde. En alleen in dit licht krijgt de ziel inzicht in het beperkte nut van haar tweepolige denken, de absurditeit en versnippering van het oude ik, de diepe kloof die ons scheidt van het leven in de geest. En de mens zal het wonder van de genade herkennen, zich met heel zijn ziel over te kunnen geven aan deze lichtstraal van het eeuwige. Want juist in deze overgave, in dit opgaan in het geestelijke licht, overspoelt hem het goddelijke geschenk van de vrijheid. Vanaf dan zijn de gedachten en gevoelens verbonden met de kern van het eeuwige zijnde, het wel-

Tussen de ruïnes van het oude leven wordt het nieuwe leven verwelkomd © Foto Pentagram



dadige beginsel dat wij ‘de Christus’ noemen. Al het eigenzinnige, blinde en machteloze, dat overgeleverd was aan de willekeur van de materie, wijkt. In de overgave aan de universele geest in de kern wordt, door het ‘sterven’ heen, door het uitdoven van het ik-leven heen, een geheel nieuwe ziel levend. Vanaf dan ook zullen mentaliteit, emotionaliteit en handelingsleven worden gelouterd, want de voortdurende overgave aan de *geest van het zuivere leven*, gaat altijd gepaard met reiniging. Met eenvoudig en helder worden. Het oude bewustzijn verdwijnt, gaat in gestadige voortgang op in een nieuw geest-zielenbewustzijn en er wordt niets meer van teruggevonden. Een nieuwe mens wordt door de levendmakende krachten van de geest geboren.

DRAGER VAN DE GRAAL

Dat is een en al vernieuwing. Of de mens dat bemerkt? Jazeker, want hij ondergaat die vernieuwing als een – innerlijk – opnieuw jong zijn. In de evenwichtig en rustig geworden vermogens van denken, voelen en handelen projecteren zich nu de impuls en de suggesties van een andere dimensie, een ander bewustzijnsveld.

En heel zijn wezen gaat op in een hogere vibratietoestand, die in subtiële harmonie is afgestemd op de universele wetten van de Christus: licht, liefde, leven. De onsterfelijke bewustzijnsstructuren en lichtschepingen kunnen zich zo verder vormen. En de oude mens wordt een ‘drager van de graal’, waarin de geestelijke zon weerkaatst. Hij is geworden: de *komende nieuwe mens*.

DE KOSMISCHE LICHTROOS

Als Dante in zijn ‘*Divina Commedia*’ over de kosmische lichtroos spreekt, schouwt hij op visionaire wijze de concentrische al-openbaring in haar onmetelijke rijkdom van licht. Het is een voorstelling van het macrokosmische, kosmische en microkosmische zonnelven in de Geest, zoals de aardse mens dit in zijn nieuwe zielenbewustzijn als zuivere idee waarneemt. Hij noemt dit machtige beeld de ‘graal’. Deze zuivere, goddelijke idee streeft hij na en zijn bewustzijn wordt, al duurt het duizenden jaren, erdoor in liefde volledig geassimileerd. Dan kan hij, als Jezus, uit de innerlijke centrale Lichtroos getuigen: ‘*Ik ben een met U, Vader; heb dank voor deze genade.*’

400 JAAR ROZENKRUIS

De taal van Aquarius

In al zijn uitingen wijst het moderne Rozenkruis op de eis die gesteld wordt aan de mens bij het aanbreken van het Aquariustijdperk. Het bekende beeld van de man die een kruik leeggiert – de Waterman, wordt vanouds gebruikt als symbool voor het levende water, de nieuwe energie die in de atmosfeer wordt uitgestort. Dit levende water bevordert een proces van verandering, vernieuwing. Sinds het naar buiten treden van de 17^e eeuwse rozenkruisers heeft iedere tijd zijn eigen passende accenten geplaatst bij de inbedding van dat proces.

En ook nu, terwijl we in tijden leven waarin Uranus, Neptunus en Pluto bekend zijn en hun banen beschreven worden, schijnen er maar heel weinigen het boek der natuur, hoewel het in waarheid voor aller ogen openstaat, te kunnen lezen en doorgronden. Uranus, Neptunus en Pluto, deze drie krachten Gods, zijn niet louter verheven ideeën, waartoe de mensheid zich langzamerhand zal opheffen, maar het zijn geweldige wetten, oerprincipes, die worden doorgezet, die zullen dóórbreken door het verwordene, het halve en misdadige heen, zodat, zoals de Confessio zegt: 'nadat de wereld de roes van haar giftige, bedwelmende beker zal hebben uitgeslapen, ze vroeg in de morgen, de opgaande zon met geopend hart, ontbloot hoofd en ontschoeide voeten vrolijk en jubelend tegemoet zal gaan.'

J. van Rijckenborgh, De Belijdenis der Rozenkruisers Broederschap

Aquarius is de geest die alles transparant maakt. Oude waarden worden op hun inhoud beproefd. Er is een drang naar het vrijkomen van behoudende structuren. De kruik is geladen met dynamische energie, bestemd voor een innerlijke revolutie. Deze openbarende kracht, die over allen wordt uitgestort, heeft altijd een uitwerking: de mens moet kiezen.

Aquarius staat borg voor een vrije keuze. Wij kunnen niet anders dan reageren, dát is niet vrij. Maar we kunnen wel kiezen hoe. Reageren we met het ik, dan leidt dat tot een vergroting van het ego. We kunnen ons voorstellen hoe dat uitmond in narcisme, genotzucht en niet-aflatende consumptiedrang. Luisteren we naar de roepstem van de geestelijke essentie, dan gaan wij de weg van de roos en het kruis. In beide gevallen komen alle oude normen en waarden op losse schroeven te staan. Maar waar de ik-mens zich naar steeds lagere 'vrijheden' begeeft, streeft zijn broeder of zuster, die een andere keuze maakt, naar een hoger bestaansniveau. Aquarius inspireert dan tot het bewustzijn van het Andere, en daarmee krijgen hoge idealen als broederschap, sociale rechtvaardigheid, solidariteit, redelijkheid, begrip en gemeenschapszin, die altijd met Waterman geassocieerd worden, een geheel ander perspectief.

Omdat het teken Waterman wordt geregeerd door de geest der vrijheid kan op elk moment het ikbewustzijn weer met




deze idealen op de loop gaan. Daarnaast kunnen ze verstarren in systemen, dogma's, totalitaire structuren en opgelegde nieuwe normen en waarden. Astrologisch gezien valt de vernieuwing dan terug in Saturnuswaarden, stolt in vaste structuren en loopt erin dood.

WAT IS DE VRIJHEID VAN DE WATERMAN?

Vanuit het ik gezien, hangt vrijheid samen met onzekerheid en chaos, in de zin van ongeordendheid. Maar vanuit het standpunt van vernieuwing is vrij-

heid verbonden met creativiteit en verantwoordelijkheid. Aquarius hangt samen met de planeet Uranus en in de Griekse mythologie wordt de god Uranos voorgesteld als vrijheid en chaos. De nieuwe mens heeft die vrijheid, verbonden met creativiteit en verantwoordelijkheid, nodig om autonoom en zelfverwerkelijkend te kunnen zijn. Het gaat om een volkomen nieuwe verantwoordelijkheid, die alleen in absolute vrijheid verwerkelijkt kan worden. Zoals de pelgrim op de bekende afbeelding van Flammarion door de grenzen van de be-

Een komeet aan de hemel, waarneembaar vanaf de aarde, vormt een fascinerende aanblik



staande kosmos heenbreekt en een nieuwe kosmos ontwaart.

Gaat de mens deze gang niet, houdt hij vast aan oude patronen en neigingen, dan veroorzaakt de vurige kracht van Aquarius voortdurende crises. De mens kan zich dan trachten te beschermen tegen de onzekerheid door terug te vallen op normen en waarden die niet meer aan de orde zijn, maar die hem kunnen behoeden voor verder afglijden. Hij sluit dan de deur naar de vernieuwing waar de Aquariusdynamiek voor bedoeld is. Deze ontwikkeling zal hij in een later stadium alsnog dienen door te maken. Wie de negatieve vrijheid zoekt, ongelimiteerde vrijheid voor het ik, zal bemerken dat juist daarin het grootste gevaar voor het ego ligt. In zijn zucht naar prikkels verandert de ik-mens in een gevaar voor zichzelf en zijn omgeving. De Aquarius-energie stuwt naar een vernieuwing die uiteindelijk het volledig loslaten van de ik-cultuur noodzakelijk maakt.

In de jaren '60 van de 20^e eeuw uitte de Aquariusstraling zich in revolutionaire bewegingen en idealen. Ze beukten tegen de grenzen van de bestaande normen en waarden en braken ze af. Men riep om vrede, liefde en saamhorigheid. De spanning in de atmosfeer was zeer kritisch en zoals een bliksem de atmosfeer doorklieft, ontladde de spanning zich. Aquarius heeft als luchtteken de atmosfeer als haar domein.

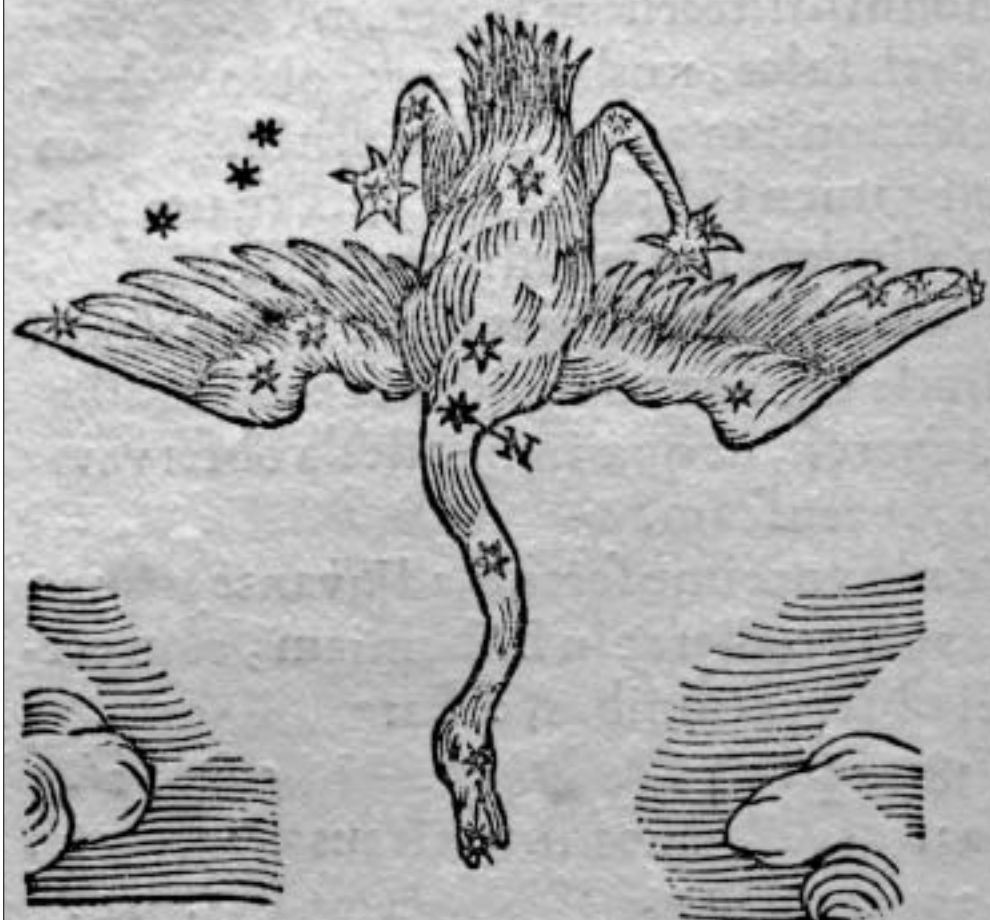
De Geestesschool van het Gouden Rozenkruis heeft in die tijd, tussen 1963 en 1967, vijf machtige Aquariusconferenties gehouden op verschillende plaatsen in Europa. In deze bijzondere conferenties werd benadrukt dat bewustzijn van een noodzakelijke omwenteling voorwaarde voor nieuwe menswording is, geheel in de geest van *De Alchemische Bruiloft van Christiaan Rozenkruis*, een geschrift uit de tijd van de 17^e eeuwse ro-

zenkruisers. Christiaan Rozenkruis is in deze diepzinnige novelle het prototype van de nieuwe mens, de Aquariusmens.

Algemeen wordt tegenwoordig erkend dat de revolutionaire veranderingen, ingezet in de tweede helft van de vorige eeuw, bepalend waren voor de samenleving nu. Hedendaagse politici wijten de huidige ontredde, wetteloosheid en amoraliteit rechtstreeks aan die veranderingen, vooral aan de hang naar individuele vrijheid. Maar bij de genoemde impuls was het niet om politiek begonnen: het was een pure bewustzijnsimpuls, die in het zogenoemde ik-tijdperk van de jaren '80 de bijsmaak kreeg van genotzucht en egoïsme. Het streven naar solidariteit, dat door de politiek werd overgenomen, was een positief uitvloeisel van deze impuls.

In de samenleving kunnen we invloeden constateren van de Aquariusimpuls. De mens reageert echter veelal onbewust, oppervlakkig. En dat is logisch, want de impuls is niet 'cosmetisch' bedoeld, maar diepzinnig, voor de innerlijke mens, dus voor de microkosmos. Tracht men deze waarden uiterlijk door te voeren, zonder de innerlijke verandering, dan geldt de natuurwet die zegt dat alle wereldse waarden uiteindelijk in hun tegendeel verkeren. Het bederf van het beste levert dan het slechtste op: wetteloosheid en amoraliteit, de laagste vormen van geweld, zoals zelfmoordcommando's en kindergijzelingen.

Hier tegenover staan ook verrijkingen, zoals de ontmaskering van vele pretenties: de mens is niet van nature goed, zoals heel lang geloofd is. Maar ook niet slecht: goed en kwaad zijn beide aspecten van de mens. Er zijn veel mensen die in hun leven de hoge idealen van Aquarius nastreven. Men zegt dat de Aquariusinvloed, een periode van ongeveer 2160



jaar, een tijd inluidt van broederschap, vrijheid, harmonie, wederzijds begrip, onbaatzuchtigheid en creativiteit. Wie om zich heen kijkt, zal daar nog niet veel van terugvinden; maar geleidelijk zal elke illusie worden ontmaskerd. Uiteindelijk achterhaalt de waarheid vroeg of laat elke leugen en hoeveel schandalen en verborgenheden treden niet aan het licht?


Wat is nu de betekenis van 400 jaar Rozenkruis in het licht van Aquarius? Aan het begin van de 17^e eeuw maakte de Rozenkruisers Broederschap zich in Europa kenbaar met manifesten en proclamaties. In het teken van de sterrenbeelden Serpentarius en Cygnus werd door de astronoom/astroloog Kepler een supernova ontdekt en de rozenkruisers zagen daarin een teken van «Gods raad» zoals zij meldten in de *Confessio* (1615). Een impuls tot vernieuwing die zich aan het firmament manifesteerde en zowel in de wereld als in de kleine wereld, de microkosmos, zou doorwerken.

DE LEIDRAAD VAN DE REDE

In dezelfde tijd kwamen er mogelijkheden vrij voor innerlijke vernieuwing en voor vernieuwing van het algemeen geestelijk klimaat in Europa. De Rozenkruisers Broederschap bracht die mogelijkheden tot vernieuwing naar voren, ondanks het risico van deze stap. Zij deden dat omdat het in hun ogen voor de voortgang voor mens en cultuur op basis van het zuivere christendom noodzakelijk was. De mogelijkheden waren er. Op dat moment waren de omstandigheden in Europa zodanig dat het risico van chaos beperkt bleef. De neiging tot ordening was sterk in die tijd en vormde een stevige bedding voor de stroom van levend water. Een nieuwe impuls kan alle kanten uitgaan, maar als hij wordt opgevangen door bewuste zielen, vormen zij een bedding om de stroom verder richting te geven.

Ook de Europese cultuur had het punt bereikt dat universele inzichten konden

Kepler gaf met N. de plaats aan in het sterrenbeeld Zwaan waar hij in 1604 de 'nieuwe ster' (novam) zag. In: *De stella nova in pede serpentarii*. Prague, 1606. Amsterdam, BPH



worden geassimileerd. De leidraad daarbij was de ontwakende rede, vertolkt door de filosoof Bruno, een voorloper van Spinoza en Descartes. Als deze impuls niet opgevangen was, zou de ontwikkeling van mens en cultuur zijn blijven steken in een adolescente fase. Europa zou haar volwassenheid dan niet kunnen bereiken.

De vorming van een nieuwe mens met ware geestelijke vermogens en de inspiratie van een cultuur met universele waarden waren noodzakelijk geworden. De belofte van vrijheid en de belofte aan de schepping die men zo hoopvol in de bijbel vond aangekondigd, zouden worden vervuld. Zo werd het verschijnen van een nieuw licht in het sterrenbeeld Serpentarius en Cygnus niet alleen benut om deze vernieuwing in Europa te proclameren, maar tegelijkertijd om de signatuur te introduceren van de Aquariusmens: Christiaan Rozenkruis. Hij is de mens die staat in een dynamisch proces van verandering. Aquarius maakt de manas mogelijk, de geest-zielenmens met het hogere denkvermogen, de androgyne, de ware mens. Kenmerken als onbaatzuchtigheid, solidariteit, vriendschap, redelijkheid, integriteit, openheid en creativiteit komen dan op een nieuwe basis tot ontwikkeling. Maar het belangrijkste aspect van het proces van nieuwe menswording is de geboorte van een nieuwe ziel: een volkomen nieuwe gerichtheid. Het is een fundament voor de alchemische bruiloft, die de synthese is van de geest en de ziel, waaruit een nieuw lichaam kan ontstaan.

DRIE OPMERKELIJKE FASES SINDS 1604

Dat element was in de Europese cultuur tot dan toe onderbelicht of zelfs afwezig en is nu voor ons allen hoogst actueel. De opgang tot een hoger menstype is namelijk geen automatisch cultuurgegeven, maar een dynamisch bewustwor-

dingsproces; geen door wereldse of kerkelijke autoriteiten geleide evolutie, maar een revolutie in de eigen microkosmos: men stapt over op een ander uitgangspunt.

Die nieuwe synthese kan niet plaatsvinden op grond van beloning of straf, maar uitsluitend op basis van het positieve besluit om in dit leven te werken aan de ware verlichting, vanwege een diepgevoelde uitnodiging tot de koninklijke bruiloft. Zonder vooraf te weten waar dat proces uiteindelijk naartoe gaat. Die onzekerheid en die spanning horen bij het volwassen worden van de ziel.

Aquarius betekent voor de spirituele zoeker een grootse nieuwe mogelijkheid. Nu pas, nu de invloed van Pisces afneemt, kan men weer zinvol aan zichzelf werken: als men de eis van het Vissentijdperk heeft verwerkelijkt. Want die biedt de juiste uitgangspunten, en een periode van reiniging en loutering van het hart, waarin men in ootmoed leert te luisteren naar de hogere rede, gaat daaraan vooraf.

Die eerste vernieuwende impuls in de 17^e eeuw werd gesmoord in de bloedige godsdienstoorlogen tussen protestanten en rooms-katholieken, in Duitsland (de 30-jarige oorlog). Pas na een brede Europese vrede, getekend in 1648 in Munster, werd het mogelijk de impuls weer op te pakken. De Franse Revolutie, die in 1789 Europa wakker schudde met haar verklaring van de rechten van de mens en de idealen van vrijheid, gelijkheid en broederschap, vormt binnen deze context een belangrijke overgang: de eerste duidelijke voorafschaduwing van de invloed van Aquarius. Niet toevallig werd in 1781 Uranus, de planeet die het teken Aquarius beheerst, ontdekt. Ook de compositie van *Die Zauberflöte* door Mozart rond 1790, waarin het proces van de Alchemische Bruiloft van Christiaan Rozenkruis op muziek is gezet, markeert deze voorafschaduwing. Mozart heeft het glore van



het Aquariustijdperk als een zonsopgang gezien: symbool, magie en geestzielenbewustzijn verklanken een bruiloftsfeest dat tot op de dag van vandaag aan zeggingskracht niets heeft ingeboet.

Er zijn in de 18^e eeuw veel impulsen geweest die de alchemische zelfverwerkelijking stimuleerden, onder andere via de vrijmetselarij. Maar ook ontstonden tegenkrachten die zich uitten in de moordpartijen waarmee de Franse Revolutie gepaard ging en die de Aquarius-waarden van vrijheid, gelijkheid en broederschap besmetten en verkwanselden.

De periode van 1787 tot 1966 kenmerkt zich door talrijke revoluties en vernieuwingen die uitgingen van hoge idealen, maar uitmondten in totalitaire systemen die talloze slachtoffers hebben gemaakt.

Toch waren er ook verheugende Watermanvernieuwingen. Op spiritueel gebied ontstond bijvoorbeeld de theosofie, met als spreuk: «Er is geen godsdienst boven waarheid». Een echt Watermanmotto. Ook de beweging van Max Heindel uit het begin van de twintigste eeuw, The Ro-

sicrucian Fellowship, voerde een dergelijk motto: «Een helder verstand, een liefdevol hart, een gezond lichaam».

In de laatste fase van het Vissentijdperk – waarin de Aquarius-energie merkbaar wordt – gaat het weer sterk om de waarheid. Astrosofisch gezien gaat het Vissentijdperk zijn laatste fase binnen, de Vissenfase. Dubbele Vissen dus.

Pisces (Vissen) wordt geregeerd door de mysterieplaneet Neptunus, die J. van Rijckenborgh «*de vernieuwer van het hoofdheilidom*» noemt.

De waarheid die door ontmaskeringen en onthullingen zichtbaar wordt, is vaak niet de waarheid die de mensen graag willen. Wat wordt blootgelegd is confronterend en onze bewustzijns crisis komt ermee in het volle licht te staan.

De waarheid is, dat de wereld op geen enkele manier aannemelijk te maken is in het licht der eeuwigheid en dat onwaarachtigheid en hypocrisie hoogtij vieren. Uit economische motieven, of voor de «lieve vrede», doen we er vaak zelf aan mee. Die «lieve vrede» past precies bij «onze lieve heer» in de zwijmelende con-

Impressie van de
planeet Pluto

1664
5

In December 1680



text waarin de Zoon van God vaak wordt geplaatst: het is schijn en onwaarachtig.

DE GLOED VAN DE MONADE

Hoewel we weten dat de ik-cultuur een doodlopende weg is, doen we er vaak aan mee. Een andere manier van denken wordt dan onmogelijk. We leren leven met het «overgewicht» van het ik. We verdringen het besef van de noodzaak tot spirituele verandering. We zien op tegen de verandering die daarvoor nodig is, en menen dat er een onmetelijke afstand is tussen ons en de ware mens. Het ik heeft ons gevangen genomen.

Ruim voor de jaren '60 van de 20^e eeuw, nog in de Aquariusfase van dit Visentijdperk, klinken de wijze woorden: de ontwikkeling van het ik, het natuur-ego, dient vervangen te worden door de ontwikkeling van de monade. De monade is een veel diepere kern dan ons ik en staat niet open voor de verleidingen, die ons binden aan materie, gewoontes en verslavingen. De monade correspondeert met het oorspronkelijke veld, de Liefde die volkomen is. Dat is niet de liefde die wij kennen. De Liefde, die de geest der vrijheid is, kan ons ik niet hanteren. De liefde die uitgaat van het ik is van een veel lagere vibratie. De Liefde, waarvan onder andere de Corinthenbrief spreekt, is van een andere orde en alleen de monade heeft hier affiniteit mee en kan erdoor gaan «stralen».

De kernstraling van de monade hult zijn omgeving – ons dus – in een gloed die onwerelds is. Hierdoor ervaren wij een vervreemding van deze wereld en ervaren wij onszelf als vreemdelingen.

Deze geestvonk, die de volkomen liefde en de vrijheid ervaart, stuwt de mens tot grote activiteit. Hij of zij weet dat die energie niet is bedoeld om een tijdje verlicht te zijn, maar dat zij een verplichting stelt. De geest van liefde noopt tot geven, tot spreiden van de nieuwe

energie. Daarnaast gaat het innerlijk bouwwerk door. Daarmee komt de mens te staan voor de wijsheid van Hermes: alles ontvangen, alles prijsgeven en daardoor alles vernieuwen.

Valt de strevende terug in de werkingen van het ik, dan komt hij in niemandsland. De grenzen zijn uitgewist en hij heeft geen enkel houvast meer. Als hij probeert de oude waarden geforceerd te beleven, verzeilt hij gemakkelijk in de sfeer van het fundamentalisme. Degeneratie van de cultuur zet dan in en de begeleidende verschijnselen van angst, onderdrukking en terreur zijn diep aangrijpend en verre van verheffend.

De Aquariusimpuls is niet vrijblijvend. In de Aquariussfeer gaat het erom een dusdanig sterk magnetisch systeem of krachtveld te vormen dat het onaantastbaar wordt voor de onvermijdelijke degeneratie van culturen in de wereld. Het Watermanbegrip 'broederschap' speelt daarin een beslissende rol. Aquarius stelt als eis het durven aangaan van het groepsproces – maar nu op een nieuw vlak, op zielniveau. Die eis is absoluut, maar kan verwerkelijkt worden in de geest van volkomen liefde en volkomen vrijheid. De kracht van de gehele groep komt daarbij iedere deelhebber ten goede, conform het adagium: vrijheid, gelijkheid en broederschap. De ware mens is dan ontstegen aan de aarde. Hij is bewoner van het oorspronkelijke zonnelichaam, de kosmos geworden.

AQUARIUS — DE WATERDRAGER

De periode die wij ingaan wordt in verband gebracht met het sterrenteken Aquarius. Het woord komt uit het Latijn en betekent: toebehorend aan het water. In de astrologie wordt de 'Waterman' echter het element lucht toegekend en niet water. Hoe moet deze tegenspraak verklaard worden en wat is daarbij het belang voor onze tijd?

Het dierenriemteken Aquarius wordt gesymboliseerd door een man die de inhoud van een amfora, een kruik, uitgiet. Deze afbeelding treffen wij in veel culturen aan. In de kabbala wordt deze als een schepemmer afgebeeld; volgens Friedrich Weinreb wordt bij het loofhuttenfeest zuiver bronwater gehaald om in de tempel uit te gieten: 'Dit uitgieten is een zinnebeeld van het elfde dierenriemteken, dat door de emmer, [...] gesymboliseerd wordt. Als Gog en Magog, de volkeren van deze wereld, elkaar uitroeien, wordt het water, de tijd, leeggegoten. Een nieuwe wereld komt eraan, de eindtijd is daar.'²²

In het evangelie van Lucas³ staat dat Jezus ter voorbereiding van het avondmaal zijn discipelen opdracht geeft 'een mens die een waterkruik draagt' te volgen. Jezus knoopte aan bij het gebruik van de watergift tijdens het loofhuttenfeest toen hij zei:

'Indien iemand dorst heeft, hij kome tot mij en drinke. Wie in mij geloof, gelijk de schrift zegt, stromen van levend

*water zullen uit zijn binnenste vloeien.'*²⁴

Evenzo wordt in de Openbaring van Johannes⁵ over 'levend water' gesproken: 'En hij toonde mij een rivier van water des levens, ontspringende uit de troon van God en van het lam.' Hier wordt het water gelijkgesteld met de genezingsbrengende geestelijke energie die uit de hemel stroomt.

Als het teken Aquarius niet is verbonden met het element water maar met lucht, verwijst dat wellicht naar die hemelse, geestelijke energie. Zo schrijft Martin Sorge: 'Het uitgieten betekent het zichtbaar maken van iets nieuws dat tot dan toe verborgen was. Als de kruik overeenkomt met het lichaam, is het de geestelijke inhoud die in dit teken openbaar wordt.'²⁶

AQUARIUS IN DE MUSICAL HAIR

Deze gedachte werd ook in de musical *Hair* uitgewerkt. Deze was in 1967 weliswaar in het bijzonder tegen de oorlog in Vietnam gericht, maar kreeg bekendheid doordat hij de nadruk legde op de tijdgeest van de hippiebeweging en daarbij een verbinding maakte met de komende Watermanperiode. Het lijflied van de mensen die door deze tijdgeest gegrepen waren luidde:

*«When the moon is in the Seventh House
And Jupiter aligns with Mars
Then peace will guide the planets
And love will steer the stars*

*This is the dawning of
the Age of Aquarius*



The Age of Aquarius
Aquarius! – Aquarius!

Harmony and understanding
Sympathy and trust abounding
No more falsehoods or derisions
Golden living dreams of visions
Mystic crystal revelation
And the mind's true liberation
Aquarius! – Aquarius! Etc.»

«Als de maan in het zevende huis staat
en Jupiter in lijn met Mars,
beerst vrede onder de planeten,
leidt liefde hun baan!

Harmonie, begrip en recht!
Sympathie en licht en waarheid!
Niemand zal de vrijheid knevelen.
niemand meer de geest benevelen.
Mystiek zal ons inzicht schenken
En de mens leert weer denken
Dankzij Waterman, de Waterman!»

De musical *Hair* is een protest tegen massavernietigingswapens en een establishment dat het gebruik ervan toebereidt. Het lijflied van *Aquarius* drukte de verlangens uit die men op de hemel en zijn planeetenergieën projecteerde.

Opvallend genoeg volgden meer oorlogen dan ooit tevoren. Nog steeds roeien 'Gog en Magog' elkaar uit, zoals Weinreb schreef. Als er geen vrede in de mens is, zal Waterman geen vrede brengen. Hij maakt veeleer openbaar wat verborgen is. Gedachten en gevoelens worden zichtbaar. De Waterman creëert daarbij geen bepaalde kwaliteit, neemt de verantwoording niet bij de mens weg, maar dwingt hem tot keuze. Volgens de musical is de spirituele boodschap: *'Let the sun shine in; Laat de zon naar binnen schijnen.'*⁷ Of: 'Er is een sterk gevoel, of tenminste een gevoel van hoop, dat iets of iemand zal verschijnen die ons uit de wildernis leidt. In de tussentijd is de beste oplossing dat wij onszelf leiden.'

DE AQUARIUSCONFERENTIES

In de tijd dat *Hair* ontstond, vonden tussen 1963 tot 1967 de vijf *Aquarius*conferenties van het Lectorium Rosicrucianum plaats. Daarin werd een spiritueel antwoord gegeven op de vraag wat veranderd en gerealiseerd moest worden om positief op de invloed van de aanstaande Watermanperiode te kunnen reageren.

Al eerder, in het jaar 1935, had Z.W. Leene, één van de grondleggers van de Geestesschool van het Gouden Rozenkruis⁸ gezegd: *'Aquarius is de era van verheffing, vrijheid en verlichting. Welk een begeesting kan van het woord Aquarius uitgaan voor de mens die de werkelijke betekenis ervan kent! Vele mensen, vooral zij die zich interesseren voor de spirituele kant van het leven, hebben hun denken gericht op het doel van Aquarius, op dat zolang verwachte en gekoesterde ideaal... Als wij naar de geest strevende mensen zijn, voegen wij hoofd en hart samen. Het water des levens stroomt dan uit ons hart naar het heilige vuur in het denken.'*

De *Aquarius*conferenties waren aan dit doel gewijd. Tijdens de eerste *Aquarius* vernieuwingsconferentie in 1963 werd deze mogelijkheid en taak als volgt geformuleerd: *'Dit is nu de kernboodschap van de Aquarius-vernieuwingsconferentie: de openbaarmaking van de geest; het afdalen van het woord Gods, van de geest Gods in de mens; het deel krijgen aan de Zoon; de wederkomst Christi, de inwijding in de mysteriën van het universele Rozenkruis. De situatie die wij nu beleven, heeft in het verleden van de mensheid meermalen plaatsgevonden, als een oogst der tijden moet worden toegevoegd en in de schuren binnengehaald. Men kan dus letterlijk over dit proces spreken als een wederkomst Christi... Een geestesschool moet in de naaste toekomst worden en zijn: een gemeenschap van mannen en vrouwen die werkelijk de nieuwe levenshouding tot een feit gaan*

Links: *Aquarius*, zeefdruk 1972.
© Foto Pentagram. Pag.44:
Nauw verbonden met de drie mysteriestromen is de vrijmakende impuls van de levensgeest. Hand van Christus, sculptuur uit het voorportaal van de kathedraal te Vézelay, ca. 1140



DE MUSICAL HAIR

De musical werd in 1967 door James Rando en Gerome Ragni, twee werkloze toneelspelers, geschreven. Ondanks aanvankelijke moeilijkheden om de musical op de planken te krijgen, lukte het hen, gesteund door de stichter van de New York Shakespeare Festivals. Op 17 oktober 1967 vond de première plaats. Het gevoel dat in de jaren '60 talloze mensen deelden, werd tot uitdrukking gebracht. Claude, een jonge man uit de provincie, reist naar New York om daar in het leger te gaan. Hij ontmoet in een park drie hippies: Berger, Hope en Jeanie. Zij tonen hem een leven van vrije liefde en afwijzing van burgerlijke conventies, zonder haat. Claude wordt verliefd op een meisje, Sheila. Maar dan moet zijn eenheid naar Vietnam. Om een laatste ontmoeting mogelijk te maken met Sheila, wisselen Berger en Claude van kleding en rol. Gedurende een paar uur vervangt Berger Claude bij de soldaten. Maar dan klinkt het signaal voor vertrek. In Vietnam komt Berger om het leven. Aan het einde van de musical zingen de vier vrienden bij het graf van Berger het lied 'Let the Sun shine in'.

*maken. Dan eerst vormen wij een helpende, bouwende kracht in onze wereld, die bezig is zich zo te wijzigen.*⁹

Het beeld van een eindtijd en oogsttijd wordt steeds verbonden met de Waterman. In deze periode, zo luidt de beeldspraak, komt de Messias *'in de wolken van de hemel als een mensenzoon'* (Dan. 7:13). De oorspronkelijke christenen meenden dat de wederkomst van Christus *op aarde* plaats zou vinden en werden hierin teleurgesteld.¹⁰ De *'wolken des hemels'* geven een ander niveau aan, waarop de ontmoeting plaatsvindt. Het is een etherisch gebied, het gebied van de levende ziel, waar de geestelijke bruiloft van bruid en bruidegom voltrokken wordt. Dit proces wordt ook zinnebeeldig weergegeven door de verbinding van de ziel met de geest. Naar dat niveau leidt een geestelijke weg die in het aardse gebied wordt voorbereid.

De Aquariusconferenties van 1963 tot en met 1967 waren impulsen van de Rozenkruisers Broederschap. Deze openen de weg naar een nieuwe tijd van geestelijk inzicht en verheffing uit ruimte en tijd.

NOTEN

- 1,6 Sorge, J. Martin, *Transzendente Astrologie*, Ariston verlag, Genf (Genève), 1981, blz. 245.
2. Weinreb, Friedrich, *Die Symbolik der Bibelsprache*, Origoverlag Zürich, 3e druk, 1969, blz. 60 e.v.
3. Lucas, 22:10.
4. Johannes, 7:37-38.
5. Openbaring van Johannes, 22:1.
7. Miller, Scott, *Let the Sun shine in – the Genius of Hair*, Heinemann, Portsmouth, 2003, blz. 125.
8. *De zuurdesem van Aquarius*, Pentagram april 1997, blz. 6.
9. Rijckenborgh, J. van, en C. de Petri, *Het lichtkleed van de nieuwe mens*, 1^e Aquariusconferentie. Rozekruis Pers, Haarlem 2^e druk, 1985, blz. 46.
10. Taubes, Jacob, *Abendländische Eschatologie*, Matthez Seits Verlag, Munchen, 1991, blz. 67: *'De oergemeente wacht op de komst van het rijk en haar situatie wordt, naarmate deze gebeurtenis op zich laat wachten, steeds vertwijfeld.'*